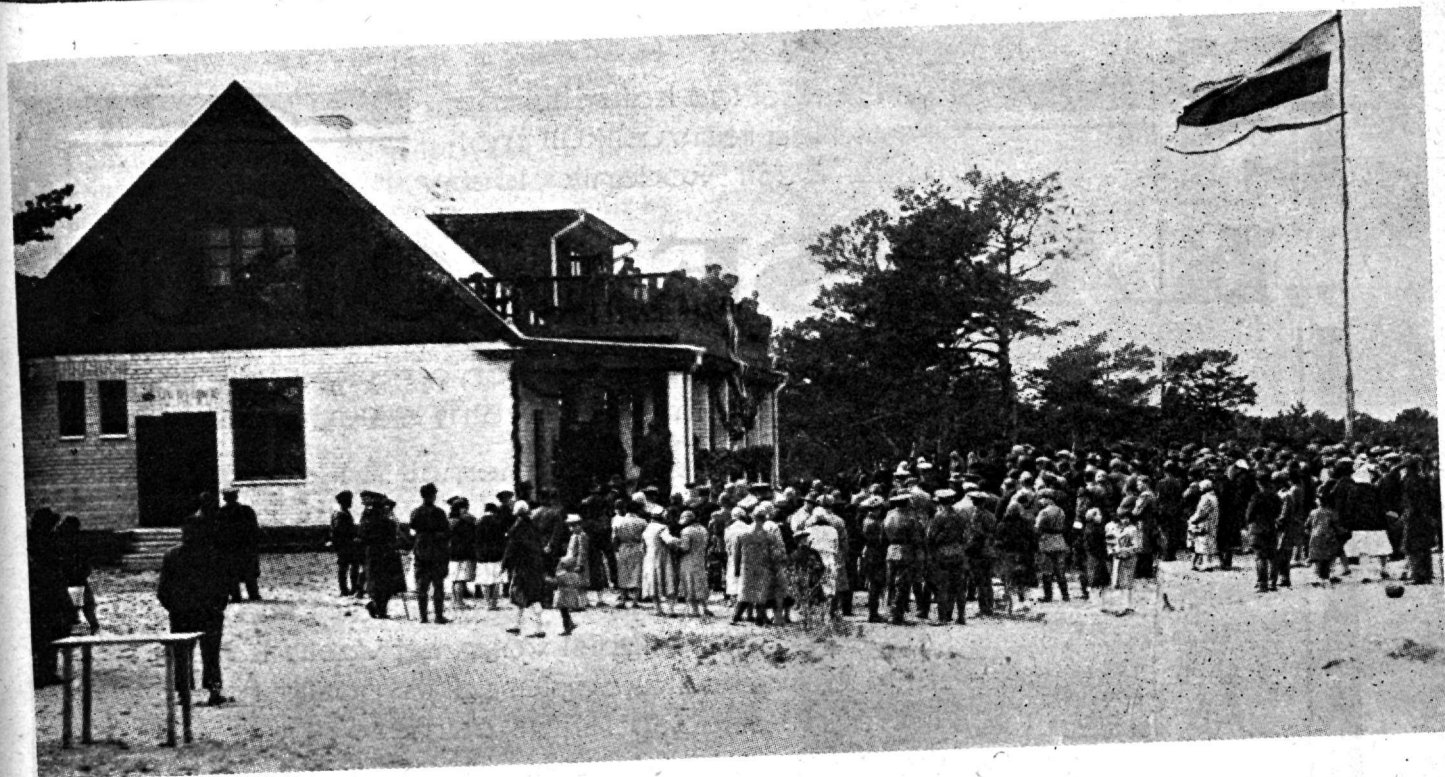

KAITSE KODU!

SARU.

13. sept. 1930

NR. 37

Hind 20 senti

Tänases numbris:

- Kaanepeilt: Mustamäe uue laskefiiru avamiselt.
Antti Seppänen: „Noored Kotkad“.
A. Balder: Sügisesteks õppusteks.
— Lend valgesse surma.
— Noorte juhid — missugused nad peavad olema?
E. A. Osoaviašim.
A. Tr.: Naabrite juures võistlemas.
— „Kui püüad kõigest väest, saad üle igast mäest“.
Hendrik Adamson: Jumera.
E.—ar: Naiskodukaitse Viljandi linna jaoskond viie-aastane.
—sk: Kaitseliidu Tallinna maleva uue laskefiiru avamine.
— Toimetusele saadetud kirjandus.
— Male.

Mitte üksi iga kaitseliitlane,
vaid iga rahvuslikult mõt-
leja Eesti kodanik loeb

„KAITSE KODU!“

Ei tohi unustada, et „**Kaitse Kodu!**“ on oma lühikese ea peale vaatamata loetavaim ja odavaim ajakiri Eestis.

„**Kaitse Kodu!**“ ilmub iga nädal vähemalt 24-leheküljelises kaustas ja maksab tellides aastas kõigest 6 krooni, s. o. 11½ senti number.

Iga kaitseliitlane, iga kodanik, kes pole veel tellinud „**Kaitse Kodu!**“, tehku seda kohe. Tellimisi võtavad vastu kaitseliidu üksuste pealikud, raamatukauplused ja postkontorid üle maa. Proovinumbrid saadab talitus esimese nõudmise peale välja tasuta.

ÜKSIK
NUMBER
20 SENTI

ILMUB
1 KORD
NÄDALAS

6. AASTA KAITSE KODU!
K'AIK·N: 37

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Kaarli tän. 8, kaitseliidu staabis. Tel. 370. Toimetuse kõnetunnid igal äripäeval kella 10—12 e. l. Kaastöö arvatakse tasu alla ainult siis, kui sellele tasunõudmine peale kirjutatud. Tarvitamata ja tagasisaatmiseks markimata käsi-kirju alal ei hoita.

13. SEPTEMBER 1930

Väljaandja: KAITSELIIDU PEASTAAP.
Vastutav toimetaja: kol.-ltm. J. MAIDE.
Tegev toimetaja: L. SÕERD.

TELLIMISHIND: aastas 6 krooni, poolaastas 3 kr., veerandaastas 1 kroon 50 senti, kuus 50 senti. KUULUTUSTE HINNAD: 1 leheküljel teksti ees Kr. 60, tekstis ja tagumise kaane välisküljel Kr. 80, teksti järel Kr. 40 ja kaante sisekülgedel Kr. 60. — Vähemad kuulutused proportsionaalselt odavamad.

„Noored Kotkad“

Motto: Laste ja noorte silmadesse on kirjutatud isamaa tulevik.

Hilda Käkikoski.

Elame ajajärgus, mil palju vana on kokku varisenud ja palju uut on asemele tekkinud. Uus aeg on kaasa toonud palju head, kuid ka halba. Sõdade ja revolutsioonide keerises on üles kerkinud uued ennetundmatud ja teadmatud riigid ja üks neist on noor vaba Eesti. Väike on Eesti oma pindala ja rahvaarvu poolest, kuid ta võib olla suur ja tugev vaimu poolest. Et seda olla, selleks tuleb lapsi ja noorsugu õiges vaimus ja õigel ajal kasvatada ja harida.

Eesti on oma iseolemise ajal paljugi suutnud korda saata ja mõnelgi alal on uskumata kaugele jõudnud, kuid siiski on jäänud üks suurim ja tähtsaim küsimus seni lahendamata — laste ja noorte organiseerimine ja kasvatamine väljaspool kooli. Tõsi küll, et üksikuid katseid on tehtud ja ka tagajärgi saavutatud, kuid laiemas mõttes ülemaalse hoogsa tegevusena ei ole see väljendunud ega teostunud.

Noored, lõpetanud kooli 13—14-aastaselt, jäävad omapead, ilma et kustki saaksid tarviliisapüünäiteid, satuvad halbade mõjude alla nähes ümbruskonnas nii paljugi negatiivseid avaldusi, mis nad sageli omaks võtavad, sest kooliaeg, mis möödub väga nooris aastais, ei saa kodaniku kasvatuslikus mõttes küllalt kaasa ai-

data, sest neis aastais ei suudeta süveneda eluks tarvis minevaise teadmistesse.

„Laste ja noorte silmadesse on kirjutatud isamaa tulevik,“ ütleb Hilda Käkikoski. Jah, noorte päralt ja noorte käes on mitte ainult isamaa ja kogu rahva tulevik, vaid ka nende eneste tulevik, sest missuguses vaimus ja õhkonnas meie neid kasvatame, niisuguse vaimu lapsiks nad harilikult saavad, ja kui me tahame, suudame ja oskame neile külge pookida noores eas elu jaatavaid omadusi, siis need ka jäävad ja arenevad ses sihis.

Me oleme jätnud lapsed, meie noored, elu kõige vastutusrikkamas ja hädaohtlikumas eas karmi saatuse hooleks — las külmad sügistuuled vabalt puhuvad nende üle, las külm ja karm maailm takistamatult mõjutab oma pahedega ja veetlevate kiusatustega ning mürgitab noorte hinge ja ihu, see ei puutu meisse, sest kui peavad vastu, on hea, kui langevad ja vajuvad pahede sügavusisse — ei ole meie asi...

Kuid kuldne noorus on aadete aeg, kiindumuste kena kevad, unistuste ikka uus igatsus, harrastuste helkiv hommik ja kauni tuleviku raudne alus. Seepärast tulevik kohustab riiki, rahvast ja lastekasvatatajaid, kohustab ühiskonda.

Eesti kaitseliit on astunud ühe suure ja tähtsa sammu laste ja noorte organiseerimise ja kasvatusloos seega, et tema algatusel on ka-

vatsus üle maa luua noorte skoutlikud organisatsioonid — „Noored Kotkad“.

„Noorte Kotkaste“ lipukiri: „Isamaa auks — ole valmis!“ on ilus ja kohustav. Noortemallevate vanemad, pealikud ja nende abid on juba valitud ja ametisse kinnitatud. On laiali saadetud „Noorte Kotkaste“ põhimäärused, milles on ette nähtud ainult meesnoorte koondamine, kuid tütarlaste jaoks põhikirja ei ole ja tegevuskava puudub mõlemate jaoks.

„Noored Kotkad“ algavad oma tegevust käesoleval sügisel, kui kooliaeg jõuab kätte. Ehkki noored ise on siin tegevad ja peavad jõudma niikaugemale, et ise ennast juhtida, kuid alguses, eriti maal, on tarvis juhtivat kätt. Ja maal tuleb juhtimine enda kätte võtta õpetajail, sest „Noorte Kotkaste“ tegevus sünnib ju koolide juures, kus on ka vastavad ruumid. Siin kool ja endised kasvandikud annavad teineteisele käe ja see side, mis koolist lahkunuil peaks katkema, jääb püsima.

Et skoutlik organiseerimine on maal tundmata ja et saada tarvilisi juhatusi, tuleks korraldada igas maakonnas mõnepäevased kursused tulevastele juhtidele.

„Noorte Kotkaste“ organiseerijad on esiteks arvestanud ainult meesnoortega ja pärast-pole siis vist alles tuleb tütarlaste organiseerimine. Minu ja paljude maategelaste arvamine on vastupidine ja nimelt, et *laste ja noorte organiseerimist noorhaukaiks ja noorkotkakaiks tuleb alata korraga, nii meesnoortega kui ka tütarlastega*. Nii Viljandimaal korraldataksegi vastav organisatsioon ka tütarlastele ja põhikirja kokkuseadmine on antud „Noorte Kotkaste“ pealiku adv. A. Vilmsi kätte. Võib-olla teevad seda ka mõned teised maakonnad, kuid kas ei oleks parem ja otstarbekohasem, kui seda teeks „Noorte Kotkaste“ keskorganisatsioon? Nii saaks korraga hakata tegutsema ülemaaliselt ühise kava järele. Seda nõuab elu, seda nõuab tungivalt kavatsetav noorte organiseerimise töö, kui tahame, et sel töö on head tulemused.

„Noorte Kotkaste“ idee on maal tundmatu ja vähe kuulevad maalaste vanemad kasvatuslikest küsimustest kõneldavat. Nüüd, „Noorte Kotkaste“ asutamisega, on selleks hea juhus. Tuleks igas kooliringkonnas koolides korraldada suurem rahvakoosolek — vanemate, laste ja noorte koosolek, kus esineksid selgitavate

kõnedega noorte organiseerimisest „Noorte Kotkaste“ lipu all õpetajad, noortemallevate ja noortemallevkondade vanemad, pealikud või abid. Seda võiksid kaunistada lastelaulud, isamaalised ühislaulud, väike kohane näidend, muusika j. n. e.

Eestis on praegu vist umbes 1300 algkooli ja kui igas koolis korraldatakse niisugune isamaaline kasvatuslik ja „Noorte Kotkaste“ asutamise koosolek, siis juba see oleks suur ja ilus töö, mis avaldab ümbruskonda sügavat mõju.

Ja nüüd tuleb noorhaugaste ja noorkotkaste liikmeks vastuvõtmine. Ja kui me alul organiseerime ainult meesnoori, mis siis nüüd algatajad ütlevad tütarlastele ja nende vanemaile? Kas nii või: „Vaadake, me enne organiseerime poeglapsed ja siis, kui saame teie jaoks ka põhikirja, siis tulevikus ka teid, tütarlapsi“? Kuid mis mõtleb nüüd noore tütarlapse sütti-kund süda, mis?.. — Jah, meid ei võeta, meie ei ole üheväärilised meesolevustega!.. Ja tütarlapse hing on purustatud ja südamesse valusaid haavu löödud, mis võib-olla kunagi ei parane.

Kümme pikka aastat on Eesti noorsugu oodanud juhtivat kätt. On viimne aeg selleks, kui ei taheta noori täielikult unustada. Vaba, iseseisev Eesti võimaldab paljugi teha, kui on meil tahtmist. Vaba, iseseisev Eesti kohustab ka meid tegutsema rohkem noorte heaks... tulevikku heaks.

Ehkki Eesti õpetajaskond astub nüüd hõredamate ridadega uut õppeaastat vastu võtma, kuid siiski ta võib paljugi teha, kui tahab.

„Noorte Kotkaste“ organiseerimine edeneb ainult siis, kui õpetajaskond lööb kaasa, kui ta kohapeal võtab õlgadele selle suure, ilusa ja vastutusrikka töö.

Seda tahaksin loota ja uskuda.

Teostugu siis käesoleval sügisel ülemaalisena võrguna noorhaugaste pered ja noorkotkaste rühmad!

Väljendugu hoogus ja energiline tegevus noorte keskel kristlikus ja isamaalises vaimus, ühendades kümned-tuhanded poisid ja tütarlapsed „Noorte Kotkaste“ lehvivate lippude alla!

Jumal õnnistagu seda tööd ja töötajaid!

Antti Seppänen.

MIINIDE OTSINGUIL ULGUMEREL

Veikko Kannas'e järele.

Tiititiitaatitaatitaa... kutsub Hangö raadiojaam laevastiku jaama. „Marii, Marii,“ värisevad häälelained avaruses otsisklevalt, küsitlevalt ringi, — aga juba kuulutabki end raadioallohvitser kuulvana, ja Hangö naksutab kiiresti tähtsa sõnumi esile: „Siin-seal nähtud hulkuvat miini, käigu suund see ja see.“ Järgneb kiire teadaanne ülemusele ja sealt miini-osakonda ja sealt edasi miinilaevale.

Musta habemega miinimeistrile langeb au asuda A-venel hulkuva miini otsinguile. Au, mida meister salakesi küll kirub endamisi, kuna see ka just laupäevaõhtule pidi sattuma.

Mootor „Nelosele“ langeb mineku liisk. Selle osaks on nüüd seekord kosida toda merel hõljuvat paksukõhulist, matsakat plikat. . .

Mürisedes veerevad paksude raudvitstega vootatud bensiini- ja petrooleumitünnid põletisaine tagavararuumist mäge pidi alla laoplatesile. Üks poiss kannab juba moonakotte mootorile, teine laob purke lihaviilakatega, mässitud paberisse, paigale.

Peagi on kõik lähtevalmis. Kõik tarvilikud korraldused „linnu“ püüdmiseks on korraldatud, instrumentid toimetatud kohale, asjaomased teadaanded väljasõidust tehtud.

Moona on kõigile paariks päevaks jätkuvalt, samuti on ka põletisainenõud täis „Andrée Rosenqvistille“, A-vene mootorile, antavaid rüüpeaineid... Kõlab märguanne. Mootor mõrahtab sedamaid käiku. „Lahti!“ Kõied rapsatavad A-vene laele. Korratakse märguannet. Vesi kohiseb. Minek!

„Õelge tervisi eidele!“ hõigatab miinimeister mootorvene pääsedes suurte laevade vahelt selgele veele. Ja ongi ilus komme mäletada kodurahvast

*Ülal: Miinipüüdjad ulgumerel.
Sõõris: Miini hiitamine laevale.*

enne miinisõitu. On ju see miin seda tujukamat laadi daam. Väikene puudutus vaid ja — halleluuja! Äkki saab ühes suure vesisambaga kutse kõrgustele ja seal ta püsibki, et ei tillukesest paadikesestki jää laastu järele. Vesi ainult pilgukese õnnetuspaigal keereldes karastab, ja siis on kõik vaikne. Nii on juhtunud sageli, meil kui ka mujal.

Nüüd libiseb A-vene mööda „Merihulkurite“ saarest, ja matk suundub lääne... Tunnid kuluvad. Tasaselt, katkestumata pobiseb mootor. Masinameistergi tuleb rahuldatult laele, jättes hetkeks abilisele „Andrée“ nõidmise. All valmistavad poisid õhtusööki. Väikesel kaminal särisevad praepannil magusalõhnalised rasvased lihaviilakad. Kuni laeni levib praeliha isuäratavat lõhna, kõdistades mõnusasti lael viibijate ninasõõrmeid. Jah, on ju see vats merimehelgi.

Algab juba hämaiduma, aga ollaksegi juba Barölahe suus. Neil mail peaks nüüd miin viibima. Miinimeister uurib agarasti merikaarte. Vahepeal proovib paika. Ei ole veel kohal kannatamatu saatus. Noolib kärsitult kuivanud huuli. Põnev seisab eel. Elamus! Ja tõsi on, et meistreid on palju, aga miinimeistreid on vaid mõni. Ei ole ime,

kui tilluke ametiuhkuski seal mõttesopikestes ringi uitab.

Poisid on kõik lael ja uurivad silmi siristelles vaikset lahepinda. Miinimeister proovib õige kiikri jõul saada võimalikumalt pea selle kaevatud raudpalli silmapiiri.

„Ahaa,“ pääseb igalt põnev hüüatus. Täpsalt õige. Ühes lahesopis kõrrestiku varjul nähaksegi kiikuvat tumedat eset. Miin!

Jällegi kõlab märguanne. Mootor peatub. Heidetakse ankrud merre. „Paat vette,“ komandab miinimeister. Laksudes langeb väike paat alla. Miinimeister kogub kõik salapärased instrumendid, seitsmetviisi võtmed ja m. paati, määrab mugavamat nägu poisi sõudjaks ja siis minnakse. Teised jäävad põnevaina ootama, mis tuleb.

Keerdu-kaardu sõidetakse kõrrestikku. Seal see nüüd kümne meetri kaugusel kõigub, kogu rannikus kuulutatud hirmuese — miin. Miinimeister hõõrub hämaras silmi.

Mis pergeli moodi see õige ongi? Koledasti näib õudsena. Nüüd on paat just selle vees kiikuva miini

ni sarnase eseme kõrval. Kui see nüüd oleks olnud miin — siis halleluuja aga. Aga see oli... Miinimeister ei loe issameietki, vaid koputab võtmega ilma pikemata eseme külge. Õõnes kõla vastab koputust. „Saatan,“ pääseb meistrilt pettunud vanne. „See ju on vaid diiselmootori õhupall!“ Looja teab, kust see on siia hulkunud!

Muidugi, kalurid olid võigast eset rannal nähes kuulutanud kohe, et hei, hei, siin miin, tulge otsima. Aga elevus oli seekord asjata. Vaadake, juhtub maailmas paljugi asju, mida inimmoistus ei taju. Nii et ei nüüd kalurite meelegujutus meres kiiklevat õhupalli ka just millekski muuks kui miiniks pidanud. Sedagi, näete, juhtub.

Aga palju-palju kordi on olnud ka tõsi küsimusega. Rannavetele on ujunud maailmasõja-aegseid miini-paharete, millele siis suure lugupidamisega lähenetakse ja mida käsitatakse õige hellakäeliselt. Sagedamini õnnestubki püüd hästi, aga mõnikord on nii püüdjad kui ka miin hääbunud võimsa prahvatuse saatel suure tundmatusse. Küllap sinna kuhugi aovalge taha... Yes.

Sügisesteks õppusteks

A. Balder

Kätte on jõudmas sügis. Varsti on koristatud põldudel viljanabrad ja kaitseliitlasil töö vaheaegadel jätkub jälle aega end pühendada kaitseliidu tegevusele.

Sügisel on kaitseliidu üksustes kogu tegevus suunatud peamiselt taktikalisele väljaõppele. Siis korraldatakse suuremaid ja vähemaid taktikalisi õppusi või manöövreid, nagu kaitseliitlased ise neid nimetavad. Tulevad kokku malevlased, et asetada endid lahingolukorda, tuletada meele neid õpiseid ja kogemusi, mis on omandatud vabadussõjas ja pärastistel õppustel, elada üle ja tunda seda, mis ülesanded on täita, kui kutsutakse kodu kaitses välja astuma.

Kaitseliidu väljaõppe tegevuses on kolm suuremat ala: taktikaline tegevus, laskmine ja oma kehalise tubliduse eest hoolitsemine. Ei taha otsustada, mis neist on tähtsam. Kõik need peavad käima käsikäes ja näib olevat tõenäoline, et lahingharjutused on väljaõppe alal lõppsiht, laskeharjutused ja kehaline kasvatus on abinõud nende saavutamiseks. Lahingharjutused on nagu „i“ tähel pea, millela pole olemas „i“-d. Tubli kodukaitsja on vaimult tugev, lahingtegevuses osav ja kaval, laskmises meister ning kehaliselt sitke ja vastupanev. Neid kõiki omadusi peame endis arendama ka lahingharjutustel. On kahtlemata õige, et taktikaline

väljaõpe on raskeim väljaõppe aladest. Ta nõuab juhtidelt suuremat ettevalmistust, rohkem aega ja püsivat tööd, tihti segavad nende õppuste korraldamist ilmastiku tingimused, neid ei saa korraldada võistlustena, kus iga mees vahetult näeb oma töö tagajärgi ja maitseb töö vilja, nagu see leiab aset laske- ja spordivõistlustel, kuid neil õppustel leiame ka palju huviratavat, kaasa tõmbavat, mäletame vabadussõjaaegseid päevi, ammutame õpiseid tuleviku tööks.

Taktikaliste õppuste hea kordaminek ja õpetlikkus on tunduvalt nende organiseerimisest, peajasaliselt nende ettevalmistusest ja juhtide tegevusest. Õppuste korraldamise alal oleme tõusmas ajakohasele kõrgusele. See küsimus on ka varem leidnud „Kaitse Kodu!“ veergudel pikemat valgustamist (v. „Kaitse Kodu!“ nr. 17 — 1927. a. lk. 640), mis pärast olgu toodud vaid õppuste ettevalmistus — tegevuse konspektiivne loend.

1. Õppuste organiseerimine.

Õppuste ettevalmistamisel olgu üldpõhimõtteks, et õppus oleks õpetlik, kaasakiskuv ja huvitav, et neil esineks võistluselement, mis tegevust elustab. Juhtidele olgu võimaldatud isetegevus, see olgu aga piiratud õppuse raamistikuga. Nende põhimõtete saavutamiseks aitab

kaasa, kui õppuse alates pooltel pole teada oma vastase täpne asetis ja selle kindlakstegemiseks on vaja korraldada luuret, kui mõlemad vastaspoolsed on sõjakavalad, kasutavad osavasti maastikku, moonduvad ja kui õppustel tuli on ära tähendatud abinõudega, mis tõstavad väliseffekti ja on lähedased loomulikkusele (fugaasid, „šrapnellid“, paupadrunid jne.).

Õppuse ettevalmistamise esimesel perioodil õppuse korraldajal määrata:

— üksused, kellele õppus korraldatakse;
— lahingtegevus, mis õppustel läbi võetakse;

— õppuse vältus;

— maastik. Selle esialgne valik sünnib kaardi järele. Maastik peab võimaldama tule ja manöövri kooskõlastamist (tuletoetus ja vaatluse võimalused ning moondamise soodustused).

Siis tutvuda eeskirjadega ja õpperaamatutega, mis käsitavad kavatsetava õppuse lahingtegevust; informeerida kohapealseid pealikuid oma kavatsustest ja ära kuulata nende arvamine õppuse aja kohta.

On see esialgne töö tehtud, siis tutvuda õppusrajooniga maastikul, selleks enne maastiku uurimise toimetamist märkida kaardil kohad, kus vaatlust toimetada, ja seada kokku marsruut. Nüüd seada kokku olukord ja ülesanded pooltele. Need olgu lihtsad, nad peavad vastama tegevuse ideele ja sarnanema tõelisele sõjalisel olukorrale. Edasi maastikul määrata kohad pooltele õppustele kogunemiseks, puhkuseks ja õppuse lõpul kogunemiseks ning tegevuse arutamiseks.

On see esialgne töö tehtud, siis seada kokku mõlemate poolte jaoks eraldi *õppuste tegevuskava* ja see aegsasti kirjalikult saata asjaosalistele. Suuremate õppuste jaoks on soovitatav see avaldada „Maleva Teateis“.

Tegevuskavas leiavad valgustamist järgmised küsimused:

- õppuse nimetus;
- õppuse üldjuhataja ja tema abilised;
- õppuse üldjuhataja ja tema staabi asukoht (väiksemate õppuste juures see jääb ära);
- peakohtunik;
- õppustest osa võtvad üksused ja missugused taktikalised üksused nad moodustavad;
- tegutsevad pooled, nende juhid ja kohtunikud, eritunnusmärgid;
- riietus, varustus, relvastus, laskemoon, sidevahendid, tule äratähendamise viisid;
- sanitaarkorraldus;
- korteri ja toidu korraldus;
- õppustele kogunemine, selle aeg ja koht, liikumisvahendid kogunemiseks;

— õppuste lõpp, signaal selleks, aeg ja koht, korraldused ärasõiduks;

— muud korraldused maastiku kasutamiseks, tegevuse läbiviimiseks ja kohused vahekohtunikkude vastu.

Tegevuskava juure lisada üldolukord tegevuseks ja õppuse rajooni piirid.

On tegevuskava, olukord ja ülesanded kokku seatud, lahendab selle õppusekorraldaja ise. Enne õppuse algust kutsub õppusekorraldaja kokku pooltejuhid ja tutvustab neid õppuse rajooniga, olukorraga ning ülesannetega, peale selle tuletab vahekohtunikkudele meele nende kohuseid ja tutvustab neid õppuse lahendusega.

Õppuste läbiviimisel korraldaja peab aegsasti olema kohal ja veel kord kontrollima antud korraldused, kas need on täidetud; kontrollima, kas kõik vajalised õppevahendid on kaasas. Õppuste ajal üldjuhataja juhhib õppuse käiku ja vahekohtu tegevust. Kui õppus kipub ettenähtud raamistikust välja minema, kaotab õpetlikkuse, siis on ta juhtidele abiks ja viib õppuse õigele teele.

Õppuste lõpul korraldatagu lühike õppuse arutus, see olgu lühike, järelekaalutud ja asjalik, kus reljeefselt toodagu välja õppusel aset leidnud õpised ja puudused.

Õppuse lõpuarutusega ei tohiks õppetegevusel veel lõpp olla. Tegutsemisel ilmsiks tulnud asjaolud, õpised ja puudused peavad leidma veel detailsemat arutamist. Seks ei ole veel küllalt üldkõkkuvõttest, mis on tehtud kohe õppuse lõpul. Õppuse üldjuhataja kohuseks on töötada läbi vahekohtunikkude märkmed ja kutsuda selle järele kokku õppustest osavõtnud pealikud, kus nende tegevus tuleb arutamisele. See olgu aga heatahtlik, mitte ainult mahategev kriitika.

Pealikute tegevusest.

Õppuste kordaminek oleneb tähtsal määral sellest, kui võrd kogenenult ja osavasti juhid, pealikud, tegutsevad. Pealik ei ole iga päev väljaõppe tegevuse juures, nagu elukutselised ohvitserid, tema eluhüid on seotud oma igapäevase teenistusega ja oma ajast võib ta kaitseliidu ning riigikaitse tegevusele pühendada vaid piiratud määra. Loomulikult ununevad siis varem omandatud kogemused ja õpised. Neid peame enne õppusi värskendama lugedes vastavais eeskirjus ja õpperaamatuis neid tegevusealasid ja neid ülesandeid, mis alal tuleb eelolevail õppustel tegutseda. *) Ei ole liigne,

*) Kaitselahingu kohta on „Kaitse Kodu!“ käesoleva aastakäigu numbrites ilmunud kirjeldus ülesannete lahendamise teel. Nooremad juhid leiavad sealt kasulikke materjale ja juhatusi lahingharjutuslikeks ja taktikaliseks õppusiks.

kui suuremate õppuste eel pealikuile korraldatakse erikursusi. Tähtis on ka meeletuletada neid puudusi, mis meil seni õppustel korduvalt on ilmnud. Olgu loendatud tähtsamad neist:

Juhtimise alal:

Juhtimisprotsessi tähtsamad alad on juhi otsusetegemine ja käsuandmine. Otsusetegemisel juht peab pidama silmas, mis peab tegema, et oma ülesannet täita, ja kuidas võivad tegevust mõjutada vaenlane, käsutuses olevad jõud, naabrid ja maastik. Tihti tuleb aga ette, et õppustel tehakse teatud tegevuseks otsus järele mõtlemata, mis on ülesanne, kus on vaenlane, oma jõud, naabrid ja millisel maastikul tegutsetakse, kuidas ta soodustab tulistamist, liikumist ja vaatlust. Enne otsusetegemist ja käsuandmist juht peab selgusele jõudma nende olukorra elementide kohta.

Teiseks puuduseks on *selgete ja täpsete käskude puudumine*. Meie ei saa nõuda, et käsk oleks antud punktide järjekorras, nagu see ette on nähtud eeskirjus, aga üht peame silmas pidama, et käsk oleks loogiline, et pealik selgesti väljendaks, mida ta tahab, kuidas ta kavatses oma ülesande täita ja mida ta selleks käsib oma käsutuses oleval jõududel teha.

Kolmandaks puuduseks on *juhtide vastastikune omavaheline ja kõrgemate juhtide puudulik informeerimine lahingkäigust*.

Neljandaks puuduseks on *puudulik side ja lahingvälja vaatluse organiseerimine*.

Lahingtegevus on kõigi väeliinide ja üksus-

te kooskõlastatud tegevus. Selle kooskõla saavutamise, kui on korraldatud lahingvälja vaatlus, side ja juhtide vastastikune informeerimine. Neid alasid ei tohi unustada. Pealikuil olgu ikka *sidevaatlejad* ja ka telefon töötagu korralikult. Möödunud aasta õppustel sidevaatlejad jäid unustusse.

Juhtidel olgu suur *autoriteeditunne* ja nad andku kindlaid käsked oma alluvaile juhtidele. Rühmapealik ei suuda korraldusi anda kogu rühma malevlasile, vaid ainult jaopealikuile. Iga üksuse pealik hoidku oma üksust „käes“ ja üksuse tegevuses valitsegu kindel kord. Kus see lonkab, seal paiskuvad üksused segi, kuhjuvad, puudub koostöö ja korraldatud tegevus. Juht peab tegutsema *kindla käega* ja ära hoidma üksuste *segipaiskumist* ning malevlaste „*kuhjumist*“.

Veel kriipsutaksin alla ülesandeid, millede meeletuletamine pole kunagi liigne; need oleksid:

- tule ja liikumise kooskõlastamine;
- maastiku kasutamine;
- moondumine;
- lahingvälja vaatlus;
- laskemoonaga varustamine.

Longanud on sideosade ja ratsaüksuste tegevus; enne nende üksuste tegevusse rakendamist oleks soovitatav, et üldõppuste eel neile korraldataks eriõppusi.

Tahe, ind ja huvi on kaitseliidu õppustega alati kaasas käinud. Kui me ülal loendatud puudused katsume ära hoida, siis jõuame taktikalise väljaõppe alal ajakohasele *tasapinnale*.

Tartumaa maleva Meeri rühm Rõngu laagrist ärasõidul.

LEND VALGESSE SURMA

33 aastat lumes ja jääs. Andréé ja ta kaaslaste jäänuste leidmine Põhja jäämerel. Lumi ja jää andsid välja oma saladuse.

Niisama üldiselt köidab praegu maailma tähelepanu polaarmaadeuurija Salomon August Andréé ja ta ühe kaaslaste laipade leid nende jäises hauas, kui 33 aasta eest ta asumine saatustlikule lennule valgesse surma.

Andréé ekspeditsioon oli esimeseks katseks põhjanaba saladust selgitada õhuteel. Maakera nabade uurimise ajalugu on paisunud paksuks köiteks, milles leidub hulk näiteid mehisest julgusest, inimese vastupidavusjõust, meelivapustavaist õnnetusist. Seejuures oli kuni möödunud sajangu keskpaigani nende uurimismatkade motiiv puhtmaterjalistlik. Lootus leida suuri varandusi muinasjutulistes maades või luua paremaid ja lühemaid kaubateid Põhja-Aasiassa kihutas inimesi öösse ja jäässe. Alles viimase saja aasta jooksul kerkis esile teaduslike uurimuste motiiv neile matkadele ja tänapäev on see ainukeseks tõukejõuks polaarmaade uurijaile.

See oli tol ajal, mil kogu maailm kõneles Fridtjof Nanseni ekspeditsiooni edasitungimisest kuni 86. laiuskraadini. Varsti pärast Nanseni õnnelikku tagasijõudmist asus Andréé oma hulljulge kavatsuse teostamisele. Andréé, kes tol ajal oli Rootsi patendiameti ülemiseneriks, oli juba korduvalt teostanud teaduslikke matku õhupalliga ning Rootsi polaarseltsi liikmena

kogunud hulga kogemusi polaarmaade uurimistekonna teostamiseks. Nüüd esines ta oma kavaga vallutada põhjanaba lennuteel.

Teaduslik maailm oli hämmastunud selle kavatsuse hulljulgusest. Rahvusvaheline geograafide kongress Londonis leidis selle plaani olevat seevõrra fantastilise ja ta teostamise seevõrra võimatu, et ta Andréé palve teda toetada kindlasti tagasi tõrjus.

Kuid Andréé leidis teisi allikaid oma kavatsuse teostamiseks. Ta laskis valmistada suure õhupalli 5000 kuupmeetri mahutavusega, mis võis kanda 3000 kilogrammi raskust, s. o. kolm meest, aparate, mitme aasta söögimoona, paa-te, kelke jne.

Kuue päeva jooksul kavatses Andréé lennata üle polaarmaade piirkonna, kuid 30 päeva pidi õhupall jõudma end hoida õhus.

See oli isesugune sõiduk, mille Andréé laskis ehitada oma joonistuste järgi ja mida ta mitmel merelennul oli proovinud: kolm pikka, 250-meetrilist, rippuvat köit pidid õhupallile kindlustama teatud kõrguse ning kergendama tüürimist, mida Andréé pidas võimalikuks kahe õhupalli külge kinnitatud purje abil. Ning, tööpoolest, katsesõitudel läks tallegi korda tuulesuunast kalduda kõrvale kuni 30 kraadi. See oli suur saavutus ja andis uurijale suurt hoogu

Andrée ekspeditsiooni liikmed: Fraenkel, Strindberg ja Andrée (istub).

Andrée maja Grennas.

ta ettevõtte teostamiseks. Eriline kate pidi õhupallis asuvat gaasi kaitsma liig kiirete õhusoojuse muudatuste eest.

Teravmägede loodeneemel, n. n. Daanisaarel Vigo sadamas ehitati üles suur kaheksakordne hoone, milles võeti ette õhupalli täitmine.

Juba 1896. a. suvel oli Andrée stardivalmis. Kuid asjata oodati soodsat lõunatuult. Andrée sõitis tagasi Stokholmi. Teaduslik maailm muutus kannatamatuks, Andréed hakati irvitama, naeruvääristama, kuid julge lendur vaikis ning kinnitas viimaks vaid, et ta ikkagi lendab põhjanabale.

Ta leidis uuesti toetajaid ja vaimustatud sõpru. Väga suur oli nende meeste arv, kes soovisid sõita ühes. Andrée valis oma kaaslasteks meteoroloogia professori dr. Niels Ekholmi, kellega ühes ta juba 12 aastat varem Teravmägedel oli terve aasta tegutsenud meteoroloogiliste uurimuste alal, ja füüsika kandidaadi Niels Strindbergi, kirjanik Strindbergi vennapoja. Järgmisel aastal astus prof. Ekholm aga tagasi. Tema asemele astus noor teadlane insener Ernst Fraenkel.

Pühapäeval, 11. juulil 1897. aastal, tõusis õhupall „Oernen“ (kotkas) õhku oma viimsele lennule. Inimkond peatus hetkeks hingamises, eriti veel siis, kui sai teatavaks, et mingil arusaamatul põhjusel osa rippuvaist köitest, millele Andrée oli rajanud nii suuri lootusi, kohe lendu tõusmisel olid vabastunud õhupallist ja langenud alla.

„Lühike ja liigutav oli viimne jumalagajätmine“, jutustab üks ärasõidu pealtnägijaist. „Vahetatakse vaid mõned üksikud sõnad; ainult tugevad käepigistused ütlevad lahkujale, mida tuntakse südames ja mida soovitakse neile kaa-

sa. Läheneb otsustav hetk. „Üks! Kaks! Lahti!“ hüüab Andrée rootsi keeles... Kolm madrust täidavad kiiresti käsu... Vaevalt sekund ja igast köidikust vabastatud õhulaev tõuseb meie elavaist hurraa-hüüdeist saadetuna majesteetlikult taevaruumi. Peagi silmame mägede vahel vaid veel väikest halli täppi, mis siis lõplikult kaob. Tee põhjanabale on vaba, pole võita enam ühtki takistust. Ainult veel meri, jää ja... tundmatu maailm.“

„Kotkas“ lendas ja kadus...

Andrée lennuga ühenduses tekkinud ärevus kadus pikkamisi, lüües vaid siis jälle lökkele, kui leiti mõni teade uurijailt. Neid leidus aga õige harva. Andrée oli võtnud kaasa ujuvaid poisid ja kirjatuve. Tuvidest püüti vaid üks. Ta oli kaks päeva pärast lennu algust läkitatud teele. Teade, mille ta tõi, kõlas järgmiselt:

„13. juuli, kell 12.30 päeval, laius 82°2', pikk. 15°5' ida. Hea sõit itta 10° lõunasse. Pardal kõik korras. See on minu kolmas tuvipost. Andrée.“

Alles poolteist aastat hiljem leiti Islandi saare põhjakaldal üks poidest, mis tõi järgmise teate:

„See poi on heidetud välja 11. juulil kell 10.55 õhtul, laius 82°, pikkus 25° lääne. Heljume 600 meetri kõrguses. Kõik korras. Andrée, Strindberg, Fraenkel.“

Ning jälle ühe aasta pärast leiti teine poi, mis osutus esimeseks õhulaevalt allaheidetuks. Hiljem leiti veel kolm poid, kuid kõik olid teate ta. Ka n.n. „nabapoi“, mille Andrée kavatses heita alla põhjanabal, leiti. Kuna ta oli lahti, siis tuli oletada, et ta ise on vabanenud hukkunud õhupallist.

Eesti kaitseliidu võidukad laskurid Riist tagasijõudmisel. (Vaata kirjutis lk. 961.)

Aeg mattis pikkamisi Andrée ja ta julge sõidu mälestuse oma hõlma. Ainult kuulujutud liikusid aeg-ajalt ringi: kord olevat Gröönimaa eskimod jutustanud, et kolm valget meest olevat kukkunud taevast; Siberis olevat tunguunid leidnud telgi kolme valge mehe lai-baga; Teravmägedel olid kalamehed kuulnud appihüüdeid; Aljaska eskimod jutustasid, nad olevat tapnud kolm valget meest, kes ühes lumega olevat langenud maapinnale. Läkitati välja uued ekspeditsioonid, kes püüdsid jõuda selgusele nende kuulujuttude üle. Kuid nad tulid tühjalt tagasi. Teadlased arvestasid Andrée arvatavat hukkumist. Siis muutus kõik vaikseks. „Kotka“-sõitjaist ei kõneldud enam. Alles möödunud aastal asetleitud Nobile ekspeditsiooni õnnetuse puhul tuletati jälle meele Andrée nime. Mittesobiva võrdlusena itaallase kergemeelselt ettevalmistatud matkale.

Nüüd on Andrée lennu saladus avastatud. Vaid lühikese teekonna tegi õhulaev. Kahe päeva jooksul jõudis ta tervelt kahe kraadi võrra edasi. Arvatavasti surus ta pinnale tekkinud jää ta juba kolmandal päeval maapinnale. Mehed elasid mõne aja oma toidutagavaradest, võib-olla ka karudest. Siis hävinesid nad külmas ja lumetuisus, võib-olla ka haiguse kätte. 400 km. liikusid nad jalgsi lõuna poole. Fraenkel variseb valgesse hauda juba teel. Andrée ja Strindberg leiavad ühise haua. Kõige kauem peab vastu Andrée. Lumi ja jää matavad nad, võtavad nad oma hõlma. 33 aastat puhkavad nad seal „Valgel saarel“, mis kannab ka Gills-saare nime. Samal saarel käis 1898. a. rootslane Nathorst kaks korda Andréed otsimas. Alles hil-

juti läbistas üks ekspeditsioon saare Amundseni otsimisel. Ükski neist ei leidnud laipu. Oletatakse, et nad mattusid ikka sügavamasse jäässe ja lumme, kuni alles käesoleva aasta soojal suvel aset leidnud hiiglasula nad tõi uuesti päevalvalgele.

6. augustil s. a. maabus ühe Norra jäämereekspeditsiooni meeskond Valgel saarel. Ekspeditsiooni juht dr. Horn Oslost sattus oma kaaslastega 150 meetri kaugusel rannast keedunõule, siis leiti üks paat, üks kelk ja seepeale raamat pealkirjaga „Andrée — jäämereekspeditsioon 1897“. Umbes 100 meetri kaugusel sellest paigast leiti jäässe külmanud Andrée laip. Pisut eemal temast Strindbergi jäänused, relvi, instrumente jne.

Hukkunute laibad jõudsid neil päevil nende kodumaale. Hästi säilinud päevaraamatud annavad peagi maailmale teateid kolme mehe hirmsast valgest surmast, keda paisuv tung kihutas vaatlema noid maakera piirkondi, kus magneetnõel kaotab oma jõu ning taevatähed oma mõtte, kus lõpeb maakera pöörlemise tsentrifugaaljõud ning 180 päeva ja 180 ööd kuhjuvad vaenulisteks leerideks, kes suruvad üksteisele ja loobuvad üksteisest nagu tol maailma loomispäeval, mil valgus esmakordselt lahutus pimedusest.

33 aastat hoidis valge surm oma ohvrid oma rüpes. Siis pidi ta päikesekiirte mõjul vabastama neist kaks, kes nüüd puhkavad oma armastatud kodumaa mullas. Aga kolmanda neist hoiab ta alles oma valges hõlmas... ei tea veel, kui kaua.

Noorte juhid — missugused nad peavad olema?

Kotka (-rühmapealiku) kohused ja omadused

Kohused organisatsiooni, kaasvõitlejate, kooli, vanemate, poiste ja iseenda vastu.
Kotka omadused.

Praegu otsitakse ülemaaliselt vastavaid isikuid „Noorte Kotkaste“ organisatsiooni allüksuste juhtideks. Tähtsamaks juhi kohuseks osutub rühmapealiku-kotka oma. Seepärast olgu käesolev kirjutis pühendatud kotka kohustele ja omadustele.

Kuna omadused, missuguseid peame nõudma kotkalt, olenevad täiel määral ta kohustest, siis andku viimased aluse meie vaatlusele.

Kotka kohused jagunevad kohusteks:

1. „Noorte Kotkaste“ organisatsiooni,
2. teiste kotkaste,
3. kooli ja tööandjate,
4. lastevanemate,
5. noorkotkaste,
6. iseenda

vastu.

„Noorte Kotkaste“ organisatsiooni üheks põhimõtteks peab olema: iga juht on talle alluva organisatsiooni osa suhtes isiklikult vastutav järgmise kõrgema juhi ees. „Noorte Kotkaste“ organis. peab olema peenelt tegutsevaks organisatsiooniks, milles iga üksik oma kohal peab täitma oma kohuse üksiku, talle usaldatud organisatsiooni osa kui ka kogu suure organisatsiooni vastu. See tingib aga kohanemist ja alistumist. Iga eraldumine, iga isekus, pole sobiv kotkale. Veelgi enam, ta peab ka poistele sisendama teadmise, et nad on suure kogu üksikud liikmed.

Aga ka kotkal endal on kohuseid oma organisatsiooni vastu. Rühma korraldiku valitsemisega kergendab ta iseenda kui ka ülemate instantside tööd, eriti aga seeläbi, et ta üksikasjaliselt tutvub nende korralduste ja järelepärimistega ning viimastele vastab kiiresti. Peale selle peab ta aga ka pärimist ootamata esinema algatajana ja teatama oma kogemustest, et need võiksid muutuda kasulikuks kogu organisatsioonile. Viimane nõue on ta tingimatuks kohuseks eriti siis, kui temalt palutakse nimelt kogemuste, juhtumuste ja muu sarnase teatavaks tegemist või kui ta rühmas ette tulnud üksikjuhtum puudutab laiema üksuse (malevkonna, maleva) huve.

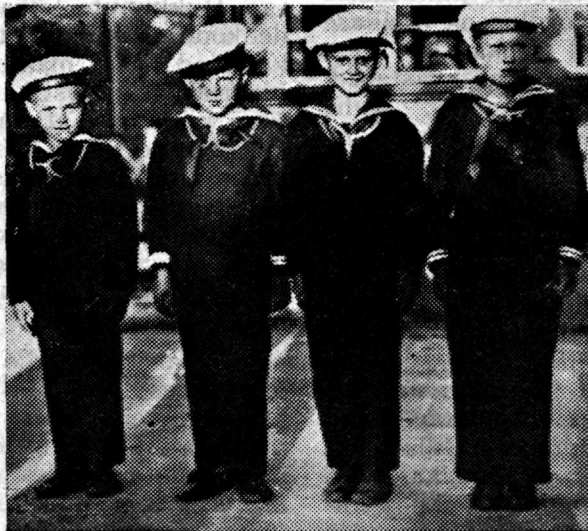
Endastmõistetav on viimaks, et ta kannab hoolt selle eest, et üldorganisatsiooni varandusega käiakse ümber ettevaatusega ning et varanduse rikkumise puhul see korralikult ära parandataks, uus asemele muretsetakse või selle väärtus tasutakse rahaga.

Samuti kui kõrgemaid juhtimisorganisatsioone peab kotkas toetama ka oma kaaskotkaid. Noorkot-

kaste malevkond, kelle kotkaste hulgas ei valitse õige seltsimehelikkus, ei saa edeneda, ei suuda säävutada tõelisi töötulemusi. Üks peab teise eest välja astuma, teda aitama, oma võimisi asetama teise teenistusse: sündigu see siis oma kogemustega — appiruttamise, teisele mingi erilise võtte kättejuhatamise või teisele oma eriliste teadmiste edasiandmise, või jälle oma riistade ja abinõude ehk abijuhtide teatud puhuks laenamise, või sündigu see viimaks sõbrana ja avitajana igapäevase elu küsimustes teise kõrval seisemise teel. Kunagi ei tohi üks kotkas teist mingil põhjusel kohelda üleolevalt, vast eralduda; kunagi ei tohi ta teiselt poolt kadestada andekamat ja kõgenumamat. Hoopis lubamatu on aga, kui üks kotkas teist teeb naeruväärseks või teda söimab. Et erinevad arvamised mõnikord võivad lõppeda tüliga, on kindel. Kuid siis peab neid lahendama kiiresti, kõige parem isikliku läbirääkimise ja selgitamise teel, vajaduse korral mõne vanema kotka kaasabil ja juuresolekul. Kirjutada kirju on sarnastel puhkudel alati ohtlik ja vale, s. t. kirjutada ju võiks, kuid kirja ära saata ei tohiks. Suulised läbirääkimised toovad alati peatse lepituse; loomulikult aga ainult siis, kui mõlemad pooled on aumehed ja tõsiselt lepitust püüavad.

Igal juhul on kotkale aga kohuseks oma poistele sisendada kõigi teiste kotkaste austamist ja nendest lugupidamist, kusjuures ta ise neile ses suhtes peab olema parimaks eeskujuks.

Sama sõbralik peab olema vahekord noorkotkaste üksuse ja kooli, kotka ja õpetaja või tööandja vahel. Kõik nad töötavad ju poisi arendamise ja kasvatamise ning õpetamise ülesande kallal, kõik nad soovivad ju poisile parimat. Seepärast peab kotkas ka poisi õpetajas või tööandjas nägema oma kaasvõitlejat, vähemalt seevõrragi, et ta alati hoidub nende üle naermast, söimast või paha rääkimast. Loomulikult tohib ta nende suhtes kujutada oma arvamise. Ta peab isegi, kui see on vajaline poisi hüveks, nende vastu ülesastuma, ent korralikult, õiglaselt ja mõjuval kombel, taktiliselt, peenetundeliselt ja mehiselt, mitte aga poiste ülesässitamise teel, sest sellest pole mingit kasu, vaid aina kahju. Kuid veelgi enam. Kotkas ei tohi ka sallida, et poisid tema juuresolekul itsitavad või söimavad oma ülemusi, õpetajaid või leivaisasid, samuti peab ta endast kindlasti hoidma eemal igasugu koolisse või poisi tööandjasse puutuva keelepeksu. Meil on tõepoolest palju kaunimaid ja paremaid aineid, millest kõnelda oma noorkotkastega. Kotkas peab tingimata igal pool

Esimesed noorkotkad rivis.

ja igal ajal toetama autoriteeti, kui ta seda ise ei taha kaotada. Alati on ikka jälle vaja juhtida poiste tähelepanu sellele, et nad koolis ja ametis, üldse igapäevases elus, peavad end avaldama noorkotkastena, mitte aga ainult üks või kaks korda nädalas noorkotkaste harjutustel ja kooskäimistel.

Teiselt poolt püüab kotkas muidugi luua kontakti poisi õpetajate ja tööandjatega, jõuda nendega mingile kokkuleppele, neile ka vajaduse korral teatada oma tähelepanekuid poisi suhtes. Sest meie tahame ju, nagu öeldud, just samuti kui nemad poissi kasvatada ja harida, ja nimelt mitte nende vastaselt, vaid, kui vähegi võimalik, üheskoos nendega, nende tööd edendades ja täiendades. Et kooli ja ameti nõuded loomulikult, võrreldes noorkotkaste omadega, seisavad esikohal, on endastmõistetav, ning kotkas peab poistele, kes oma üliagaruses meie heale asjale seda vahel kipuvad unustama, ikka jälle meele tuletama nende otsekoheseid kohuseid. Just ustavama kohusetäitmisega ametis ja koolis näitavad nad, et nad on õiged noorkotkad. Kui kotkale õnnestub seda veendumust istutada meie poistesse ja neid mõjutada selle veendumuse teostamiseks, siis kaovad peagi õpetajate ja seltskonna hulgas need eitavad hääled noorkotkluse suhtes, mis praegu tihti kipuvad kuuldvalele.

Tähtsam veel kui koostöö kooli ja poisi leivaisaga on koostöö poiste vanematega. Sest nende ülesandeks on ju esijoones poisi kasvatamine tublikuks, terveks ja kallimeelseks meheks. Seepärast peab kotkas püüdma võimalikult isiklikult tutvuda vanemate ja poisi elutingimustega, peab vanemaile andma seletust meie töö sihi ja viiside üle, peab paluma nende kaasabi, eriti aga püüdma neilt saada andmeid poisi kehaliste või vaimliste puuduste või iseäralduste kohta, millega ta peab arvestama, mille vastu ta peab astuma võitlusse. Teiselt poolt on aga ka tal kohuseks teha vanemaile teatavaks oma ses suhtes tehtud tähelepanekuid. Algavaid haigusi, pahu eluviise või isegi ebavoorusi näevad poisi seltsimehed ja kotkas tihti isegi enne kui vanemad, kelle tähelepanu siis kohe tuleb juhtida sellele. Nendega ühiselt tegutsedes seab kotkas siis oma sammud.

Olude lähem tundmine hoiab kotkast aga ka eksimuste eest, kõrvaldab võimaluse, et ehk hoopis tahtmatult tegutseb vanematele vastu, poiste ees teeb nad või nende maailmavaate põlguseväärseks ning nõnda lõhub, selle asemel, et ehitada üles.

Selle sisemise olukorraga arvestamise kõrvale peab nüüd aga veel astuma väline. Hästi tulevad läbi kaaluda kõrgendatud nõuded poisi rahakoti suhtes korjandustel, matkadel jne. Mis mõnele ei ole nimetamisväärtki, võib teisele juba olla õige jalustrabavaks summaks. Viimaks peab kotkas olema teadlik selles, et pesakond vähemalt samal määral kui ta amet seisab eespool noorkotklust, et tal ei ole õigust poissi aja suhtes liiati kõita. Kodus ootab ema õhtusöögiga; isa, kel kogu päeva jooksul polnud aega, tahab ka midagi teada oma lapsest, teda vähemalt kordki päevas näha. Seepärast peab kotkas hoolitsema selle eest, et noorkotkas jõuab õigel ajal koju. Iga eksimus ses suhtes, iga liig pikale venitatud koondus ja harjutus osutub meie tegevusele suureks kahjuks, kuna see kutsub meie suhtes esile nii ja nii paljude vanemate vaenuliku meele. Poisse ei tule kokku käsutada liig tihti ja liig kauaks, kuid meie tegevusele pühendatud lühikese aja jooksul tuleb anda ja korda saata palju. See olgu meile põhimõtteks. Kui vahest erakordselt on vajaline kauem kodust eemalviibimine, siis üteldagu sellest aegsasti, et vanemad seda teaksid juba ette, ning antagu ka neile, kes varem peavad minema koju, selleks takistamatult luba ja võimalus. Ettevõtte kava tuleb sel puhul kohandada loodud olukorrale.

Igal juhtumil tuleb aga hoiduda poisi jõu ülepingutamisest. Selleks on vajaline ta keha täpne tundmine ja

alaline ta võimete jälgimine. Vanadus, tervislik seisukord, harjumus, ilm jne. mõjuvad kaasa poisi vastupidavuse suhtes ning nendega peab kotkas alati arvestama. Poisi enda kinnitamine: „Ma ei ole veel sugugi väsinud“ pole kunagi mõõdupuuks. Sest missugune õige poiss tahab näida „väetikesena“?

Seega oleme juba jõudnud kotka kohuste juure noorkotkaste vastu. Nagu igasuguse kasvatamise ja õpetamise juures, on ka meie töös hädavajalikeks eeltingimuseks armastus asja ja armastus poisi vastu. Armastus loob üksteise mõistmise, armastus loob teiseiga arvestamise. Kotkas peab püüdma üksik-asjaliselt tundma õppida oma noorkotkast, ta keha ja ta vaimu, ta häid omadusi ja andeid, ta vigu ja puudusi, ta huvisid ja antipaatiad. Alles siis on üldse võimalik õige kasvatamine. Alles siis, kui kotkas teab, kust igale üksikule pääseb ligi, võib ta tõeliselt olla talle abiks ja teda aidata edasi. Täiuslikult ei lähe see muidugi kunagi korda, juba seepärast mitte, et kotkas liig paljude poistega peab tegutsema liig lühikest aega. Aga selle poole peame püüdma. Kui noorkotkale selgub, et ta kotkas teda põhjalikult tunneb, et ta teda aitab just seal, kus tal abi parajasti oli vaja, siis köidab armastus oma kotka vastu juba teda noorkotklusega ning selle õpetused avavad ta südame, siis pöörduv ta peagi kõigis hädades ja küsimustes oma juhi poole, usaldab talle kõik, palub tema abi. Ning see on kauneim tasu, mis meile võiks saada osaks, et meie noortele enam ei ole ülemuseks, vaid vanemaks sõbraks. Sõprus ja seltsimehelikkus peavad üldse olema alusteks kotka ja noorkotkaste suhtes. Kunagi ei tohi juht end seada sisse mugavamalt kui seda võimaldatakse poistele: sama ülikond, sama toit, sama magamisase olgu tal. Ning kui see osutub vajalikeks, peab ta oma poiste eest astuma välja, peab kõige raskema ja ohtlikuma ülesande võtma endale. Samuti peab ta aga ka jagama poiste rõõmu ja lõbu, ühes nendega olema rõõmus ja noor, mõistma nalja ning teinekord ka kaasa lööma. Aga ettevaatust! Siin peitub ka üks suur oht, mis vahest ehk nii mõnegi kotka veel lööb reast välja. Kunagi ei tohi seltsimehelikkus laskuda vennastamise (НАН ДРУЖБЕ) tasapinnale. Alati peab noorkotkas olema teadlik selles, et ta ees seisab ta kotkas, s. t. ta juht, kellele ta võlgneb austust ja lugupidamist. Leida siin õige piir pole kerge, eriti nooremal kotkail. Peent taktitunnet ning teatud kindelolekut eneses on selleks vaja. Eksib mõni kotkas sarnastel juhtumil korra, siis võib juhtuda, et kogu ta töö on läinud vett vedama.

See õige suhtumine noorkotkastesse on nüüd selleks põhialuseks, millel tahame töötada, õpetada ja kasvatada. Siin üksikasjaliselt seletama hakata, kuidas teostada noorkotkaste kasvatust, viiks liig kaugele ja on juba ka laiemas ulatuses käsitatud teisel (vaata artikkel „Noorkotkiline kasvatus“, „Kaitse Kodu!“ nr. 35/36 — 1930. a.). Olgu seepärast mainitud vaid mõned tähtsamad põhimõtted.

Nagu igasugusel õpetamisel on ka noorkotkalises kasvatuses peaaegsaks, et kõik kohandataks poisi võimalaadile ning esildataks elavalt ja näitlikult. Kotkas ei tohi jagada õpetust pikkade teoreetiliste ettekannete abil, vaid praktiliselt, harjutuste abil. Liig palju kõnelemisega asub tegevusse kergesti midagi koolmeisterlikku, ning seda saavad meie poisid niigi juba rohkem tunda kui vaja. Elava fantaasiaga peab kotkas võimalikult kõik põimima mängu kergesse vormi. Kui poiss sealjuures märkab, milles tal puuduvad teadmised, küsib ta ise seletust ning on siis palju tähelepanelikum ja õpib paremini kui juhtumil, kui talle juba niigi rohkesti antud teoreetilistele teadmistele püütakse juure pakkuda veel uusi, mille vajadusest ta ei suuda aru saada. Eriti tuleb säärest mängudes põimimist käsitleda nooremate poiste juures, kusjuures olgu tähendatud, et peaaegu kõiki noorkotkluse oskusi võib põimida mängu ja mängides õppida.

Kas siis nüüd kotkas isiklikult neid oskusi peab omama? Soovitav ta ju muidugi oleks, kuid seda nõuda on pisut raske. Kotka amet eraelus, ta kehaehitus, ise-loomumadused raskendavad tihti kõigi oskuste omandamist. Tähtsam kui praktiline oskus ise on selle sisuline mõistmine, oskuste teoreetiline äratundmine, nagu ju ka kriitik ei ole luuletaja või näitleja, vahekohtunik ei ole võistleja, kuid ta on siiski teadlik kunsti seadustest, tunneb ära võimalikud ja harilikud vead, valesuuna jne. ning peab neid ära hoidma. See teoreetiline aine valdamine nõuab aga harjutamise kõrval veel õppimist. Seepärast ei tohi lasta mööduda ühtki juhust sellelaadilistest kursustest ja nõupidamistest osavõtmiseks, missuguseid „Noorte Kotkaste“ juhtivad organid lähemal ajal hakkavad ülemaaliselt korraldama noorkotkaste allüksuste värskelele juhtidele. See teoreetiline asja sisusse tungimine näib siiski eriti kotkale olevat hädavajaline. Kui ta selle kõrval jõuab omandada ka veel praktilised oskused, siis on see muidugi kasuks, küll ehk mitte seevõrra väljaõppe edendamiseks kui kasvatamiseks.

See noorkotka kasvatamine on aga siiski ikkagi tähtsamaks meie liikumise sihiks, mille kindlasti peame asetama kõrgemale teatud oskuste väljaõpetamisest, s. o. poisil kasvatamine hakkajaks ja osavaks, eeskätt aga seesmiselt läbi ja läbi tubliks Eesti meheks, ning siinjuures on ainukeseks tõeliselt mõjuvaks abinõuks kotka eeskuju.

Kuidas poisi keha kasvatatakse terveks, tugevaks, endavalitsevaks ja vastupidavaks, jäägu siinkohal üksikasjaliselt puudutamata. Kuid olgu siiski öeldud, et ka kõige ilusamad juhatused ja näpunäited, kõik pealekäämine ja isegi harjutamine sellel vähesel ajal, mis poisile jääb vabaks noorkotkluse harrastamiseks, ei aita palju, kui kotkas sel alal oma eeskujuga ei sammu poiste esirinnas, kui poisid mitte kindlasti ei tunne, et ta ei jaga neile ainult teooriat, vaid kõige isikulisemaid elukogemusi, et ta seda, mida ta jutlustab oma kasvandikele, kõigepealt täidab ise.

Palju suuremal määral on see kõne aga maksev poisi hinge mõjutamisel. Kuigi sugugi pole öeldud, et väikesest õhutavast sõnast õigel kohal ja õigel ajal poleks kasu, siis peetagu ikkagi meeles, et neil sõnul on mõju vaid siis, kui nad on lühikesed ja haruldased. Sest just kõlbluse alal on poisid harjunud kuulama kõnesid, ilusaid sõnu, teoreetilisi nõudeid, kuid niisama harjunud on nad ka sellega, et need on nimelt sõnad, mis küll võivad vaimustada, kuid kaugelki veel ei leia tegelikku tähtsust. Kogu meie avalik elu on ju tänapäev imbunud läbi sarnasest sõna- ja sõnakõlksude küllusest, ilma et selle kõrval avalduks vastav tegu, nõnda et poisid oleksid vist päris üllatatud, kui sarnaste sõnadetegemiste alusel neil hakataks nõudma ka tegusid. Palju tagajärjekam on siis juba juhust kasutatav veetus väiksemas ringkonnas, matkamisel, laagris või koldetule ääres, koduteel jne., milles kotkas võib külvata nii mõnegi hea tera, äratada mõtlemisele ja mõtisklemisele.

Et juht sealjuures kui ka muidu põhimõtteliselt hoidub labasest ja odavast naljatoonist ning ka poiste hulgas ei luba selle esilekerkimist, on endastki mõistetav. Meie noorus vajab pigemini pisut paatost või vaimustust kui blaseeritult kolkunud, kõike lagastavat naljatamist. Ent see vaimustus peab olema ehtne, tulema südamest, muidu on ta vaid sõnakõlks. Südamest tuleb vaimustav sõna aga vaid siis, kui ta on selge, sisemise veendumuse väljendus, sarnase veendumuse, mis ei rahuldu ainult jutlustamisega, vaid sammub edasi teole.

Ning tegu ise, juhi eeskuju, see on ja jääb meie noorsoo kasvatuses kõige hädavajalisemaks, mõjuvaks abinõuks. See, mille pooldajaks end kotkas tunnustab teoga, kõikumatu, pilkamistest hoolimata, seda hakkab kaitsma ka noorkotkas, seda teeb ta endale omaseks. Muidugi veel mitte täna või homme, vaid pik-

kamisi, aja jooksul tungib see meelsus ka temasse ja kasvatab uue viljana jällegi — teo.

Mida tähendab aga see kasvatava eeskuju nõue? Missuguseid kohuseid asetab ta kotkale ise enda suhtes? Ta tähendab seda, et iga kotkas iga nõude, mille ta asetab noorkotkastele, kõigepealt peab täitma ise, iga sihi, millele ta tahab viia noorkotkad, peab seadma esmalt endale, ise selle poole püüdma, kusjuures ta oma poistest alati tüki maad peab olema ees.

Kas suudab ta seda? Jah! Sest ta on poistest ees ka abinõude, vanaduse ja kogemuste, jõu ja mõistuse, taipamise ja tahtejõu poolest.

Kui ta seda ei ole, siis jäägu ta pigemini kõrvale meie tõest. See kõlab karmina. Aga halb juht tekitab tihti rohkem kahju kui kümme head suudavat parandada, ning meil on tegemist liig kalli materjaliga — rahva noorusega, rahva tulevikuiga, et tohiksime seda usadada halbade ja laiskade tööliste kätte. Kes tahab olla kotkaks, see olgu selleks täiel määral — ehk üldse mitte.

Vaja on tuua ohvreid: ohvreid aja, mugavuse, harjunud lõbustuste, nii mõnegi armsaks muutunud harjumuse suhtes. Keha tuleb võtta karmi treeningusse, et ta muutuks ja jääks värskeks ning vastupidavaks ja võimaldaks ühes poistega ürida läbi „paksu ja vedela“, nagu lausub saksa kõnekäänd, kannatada nendega paha ilma, nälga ja janu, külma ja sooja, jagada ohtu ja kanda rasket koormat, ning sealjuures püsida veel alati kõige värskemana ja tugevamana.

Ainult sarnase tugeva tahtejõuga ja karmi enesedistsipliiniga kotkas võib oma noorkotkastele olla tõsiseks eeskujuks. On endastmõistetav, et sarnane juht ei ilmu kohale veerand tundi pärast määratud aega, ei tule seljakotita, kui ta selle kaasavõtmise on oma poistele teinud ülesandeks, et ta ei suitseta ega tarvita alkoholi vähemalt poiste nähes ja üldse harjutuste ajal. Aga ainult sellane juht suudab ka oma noorkotkaid kasvatada täpsusele, korrale ja sõnakulmisele, kainusele jne., s. t. panna tegutsema ja talitama kindlaskujune- nud seesmise veendumuse mõjutusel.

Ainult sellel on väärtust. Poiss, kes kuuleb sõna vaid karistuse hirmul, ei ole kasvatatud. Niipea kui karistus ei ähvarda, teeb ta, mida tahab ja mis talle meele tuleb.

Mis võiks aga kotkale anda jõu sarnaseks enesedistsipliiniks? Ainult kindel iseloom, väljaarenenud isikuks olemine. Ta seesmisest veendumusest peavad võrsuma ta sõnad ja teod; veendumusest, mille ta on ammutanud oma elamusist, mille ta on omandanud tõsise enda kallal töötamise varal.

Enesedistsipliin ja enesekasvatus: kotkas, kellel on need kaks omadust, võib saavutada palju, isegi siis, kui ta ei oska sõlmida meremehe sõlmi, ei oska lugeda jalgu. Kuid on kindel, et ta, kuna tal on need kaks eelmainitud omadust, peagi omandab ka need oskused. Kel aga need kaks omadust puuduvad, seda ei saa meie kotkana kasutada, kuigi ta ehk muidu on väga osav ja armas, mõnus inimene. Kui aga nüüd sarnane isik, sarnane tõsine, rahulike, selgete vaadetega inimene astub poisterühma etteotsa, kui poisid ära tunnevad, et siin kindel veendumus avaldub teos eneses, siis ripuvad nad peagi armastuse ja usaldusega oma juhi küljes, austavad teda ja kuulevad meeleldi ta sõna, siis valitseb selles rühmas, mida muidu raske on saavutada: distsipliin. Ning sealjuures ei ole see sel puhul karistuse tagajärjeks, pole peale sunnitud, vaid ta tekib iseendast, ilma et selleks oleks vaja võtta tarvitusele mingit jõupingutust. Ta on lihtsalt seal, on endastmõistetav.

Suured on nõuded, mis peame seadma õigele kotkale. Aga kas on nende täitmine liig raske? Ei. Õige mees suudab neid täita ning peab seda ka tegema, kui ta endale teeb selgeks selle määratu suure vastutuse, mille ta õlule veeretab ta kotkaamet. Meie, eesti rahva, noorus on ta tulevikuks, sellele me töötame, selle jaoks ei tohi ükski ohver meile olla liig suur.

OSOAVIAHIM

VE NE IMPERIALISTLIKKE PÜUDEID TEENIV HIIGLAORGANISATSIOON

„HAKKAPELIITTA“ JÄRELE

Nõukogude Venemaal leidub tänapäev palju vabatahtlikke, enam või vähem sõjalise eesmärgiga organisatsioone. Neist olgu nimetatud laskeühingud, sõjateaduslik ühing, ühing auto- ja raudteesjanduse arendamiseks ning raadioühing. Kõik need organisatsioonid tegutsevad kindlas ühenduses puna-armeega. Siiski tähtsaim kõigist Nõukogude Vene organisatsioonest on niinimetatud Osoaviahim. Nimi on lühendus alul kahe ühinenud seltsi nimelühendustist ja tähendab: „Ühendus kaitse, õhu- ja gaasiasjanduse arendamiseks“. Nagu juba nimetusest näha, sisaldab organisatsioon oma harrastuspiires kõiki maakaitset puutuvaid alasid, edendades tähtsalt õhu- ja gaasiasjanduse arendamist.

Osoaviahimi liikmete arv on aastaastalt kasvanud ja tänapäev see on rohkem kui 4 miljonit. Liikmeist ei võta siiski kõik aktiivselt osa organisatsiooni tegevusest.

Ka noori õpetatakse Venes tundma lennukimootorit.

Organisatsiooni juhtiva organina toimib juhatus, mis on alluv armeede õhujõudude juhatusel. Maa jaguneb eritühinguisse, milliseil on oma juhtivad keskusorganid. On tähelepandav, et organisatsioon ei moodusta mingisugust päriselt organiseeritud, armeede moodustusile vastavat massiühendust. Varem paljud kohalikud ühin-

Osoaviahimi hiiglalennuk külalisenä Ameerikas.

gud püüdsid harjutuste vaheaegadelgi säilitada armeede vastava organisatsiooni ilmet, aga valitsus pani oma veto kõigile niisuguseile püüdeile, nähes neis ühinguis niisugustena „tarbetuid rööbasorganisatsioone armeele“. . . Seda vaatekohta põhjendab asjaolu, et organisatsiooni liikmeiks võivad olla ka teised peale kommunistlikku parteisse kuuluvate liikmete. Näiteks Peterburi linnas kuulub vaid 40% liikmeist erakonda ja noorsooliitu. Kogu Peterburis ulatub liikmete arv 150.000-ni. Sõjaliselt korraldatud organisatsioon võiks saada peagi hädaohhtlikuks võimukandjale.

Aastal 1928 kinnitas revolutsiooniline sõjanõukogu organisatsiooni tarvis oma vormiriide. Samuti on naisliikmeile kinnitatud oma vorm.

Üks seltsi tähtsamaist tegevusaladest on propaganda õhuasjanduse kasuks ja kogu õhuasjanduse toetamine ja edendamine. Kõigil on veel meeles, kuidas omal ajal vene ajalehed kuulutasid, et selle ja selle tehase tööliskond on kinkinud näiteks ühe kuupalga kassasse „vastuseks Chamberlainile“, lennukite ostuks armeele. Need kingitused olid muidugi „vabatahtlikud“, kuigi see vabatahtlikkus paljudel juhtumel oli vist samasugune kui näiteks vilja vabatahtlik annetus praegu. On nimelt raske uskuda, et maailma kehvimat palgaga tööline vabatahtlikult loobub kuupalgast, et osta lennuki, — kuigi teame seda rahvatõugu sama hõlpsasti innustuvat kui nutvat. Kindel igatahes on, et Osoaviahim on ära tanud suure osas rahvas huvi õhuasjanduse vastu ja teinud sellele selgeks õhurelva tähtsuse tulevikusõjas. Organisatsiooni töö õhuasjanduse heaks ei piirdu ometi ainult sellega, vaid see on eduga asunud konkreetsemale ülesandele, nimelt koolitama lendureid ja mehaanikuid, isegi meteoroloogide. Õpetus sünnib lähedas ühenduses puna-armeega. Mehaanika-kursusi korraldatakse ümber kogu riigi, muuseas Moskvas, Peterburis, Harkovis, Kiievis, Tifliisis ja mujal. Moskvas ja Peterburis on korraldatud ka meteoroloogide kursusi. Juhtide kursused on olemas Pensa, Harkovi ja Nikolajevi linnades. Uued koolid juhtidele on praegu asutamisel. Samuti õhufotokursused.

Avalikkuses on küllalt teateid sellest, et Nõukogude Vene nii sõjaline kui ka tsiviil-õhuasjandus on saavutanud tähelepandavalt kõrge tasapinna. Suurim teene selles kuulub Osoaviahimile (Tõim. märkus: kas siit on olemas Vene lendurite sagedane eksimine Eesti territooriumile?)

Gaasiteenistus on teine tähtis õppeharu Osoaviahimi kavas.

Organisatsioon on tarvitanud gaasi põllunduseski, vahendina kahjurite hävitamiseks.

Organisatsiooni kuuluvad teadusmehed töötavad gaasiasjanduse arendamiseks kaasa. Eriti virgalt tehakse tööd gaasikaitse alal. Gaasimaskidega tehakse palju katseid ja on jõutud tähelepandavate tulemusteni. Maskikaitset arendatakse ja tehakse energiliselt vastavaid tarvilikke eelvalmistusi. Tihedad asutuskeskkohad on jagatud gaasikaitse piirkonnisse. Gaasipuhastuseks ja gaasihaigete aitamiseks õpetatakse järjekindlasti personali ja korraldatakse harjutusi ühenduses armee ja

õhujõududega. Juba Peterburiski on asunud gaasivarjete ehitamisele rahva kaitsmiseks sõja ajal. Kõigile Osoaviahimi liikmeile hangitakse gaasimaskid ja õpetatakse nende tarvitamist.

Kuni viimase ajani on Osoaviahimi tegevus seisnud peamiselt õhu- ja gaasiasjanduse arendamises. Nüüd siiski on neil aladel jõutud juba tarvilikele tulemusile. Seepärast ongi viimaseil aastail hakatud pöörma suuremat tähelepanu muile maakaitseharudele. Näiteina nimetatagu, et viimasel ajal on Osoaviahim sageli kinkinud armeele peale lennukite ka tanke.

Juba eelpool on selgunud, et organisatsioon on kogu aja toiminud kindlas ühenduses armeega. Olgu veel nimetatud, et Osoaviahimi erikursused sooritanud pääsevad eelvalmistusele vastavasse väeliikidesse armees. Kursused lõpetanud isikud võidakse vabastada väeteenistusest teatud ajaks, eeskätt eelõpetusest ja reserviharjutusist. 1929. aastast peale võib vaadata organisatsioonile kui ametlikult tunnustatud maakaitsekorralduse osale. Mõõdunud aastal nimelt otsustas revolutsiooniline sõjanõukogu (RVS), et väekohustusseadusega eeldatav eelõpetus enne päristeenistust ning reservide õpetust tehakse täielikult Osoaviahimi ülesandeks. Kuna just nende õppeharude korraldus väekohustusseaduse kohaselt on olnud raskeimini lahendatavaid küsimusi kogu kaitsekorralduses, on huvitav jälgida, kas nüüd valitud teed mööda jõutakse rahuldavaile tagajärgedele.

Eelpool esitatud lühikesest ülevaatest selgub peajoonetes see töö, mida Osoaviahim on sooritanud ja sooritab rahva sõjaliseks eelvalmistuseks. Juba ainult sellest saab aimuse, millised jõud on Nõukogude Venel tarvitada sõjavalmisoleku kasuks. Kui peale selle tuleme meele, et vene väekohustusseadus on militaristlikem maailmas, et noorsookasvatust juba lapsest saadik on suurelt osalt sõjaline kasvatus ja et kõiki majandusliku elu harusid püütakse võimalikult täielikult sobitada ka armee-teenistusega, siis võime kujutella, milline suur sõjaline jõud on tõusmas naabermaas Venes. Võime olla kindlad selles, et kui võimul olev valitsuskord Venes langeb, algab praeguse kommunismi maski taha peitunud vallutamisiha asemel avaldama mõju juba endiselt ajult tuntud maa- ja võimunälg. Samuti võime olla kindlad selles, et nii praegused kui ka tulevased võimukandjad ihaldavad esijoones vana „Püha Venemaa“ maapiirkondi. Sisemine nõrkus on Venemaal selles seni takistanud. Märgid osutavad siiski juba nüüd, et natsionalism Venemaal on kasvamas kõigele vaatamata. See on saanud tõuke eriti viimasel ajal kaugelt ida küsimuse õnnelikust lahendusest. See harukordne ind, millega viimasel ajal Venemaal rahva meeletolu on valmistatud ja hirmutatud Läänemere blokiga, nagu see oleks sündimas Venemaa sulgemiseks Läänemerele, ei ole midagi muud kui vajaline pinna valmistamine, et juhuse tules ise pääseda lõõgile Läänemerele võimu saavutamiseks. Peeter Suure mõte elab veel praegu ja edaspidi tulevikus.

E. A.

Naabrite juures võistlemas

Tähelepanekuid Eesti laskurite võistlusmatkalt Riiga

Kaitseliidu laskurid ja esindajad Riiga jõudmisel.

On olnud vana tõde, et rahvusi ja maid ei ligista ega ühenda mitte ainult esinduslik läbikäimine, vaid palju rohkem rahvuste eneste võimalikult tihedam vahetus — olgu see ükskõik mis alal. Eriti tähtis on see ajaloolt ja geograafilistelt tingimustelt ühesugusesse olukorda asetatud ligidaste naabrite kohta.

Ja nii juhtuski, et liitsõbraliku Latvija aižsargide kutsel meie kaitseliidu tublimad laskurid matkasid Riiga, et seal oma silmaga näha, mis kuulnud vennasorganisatsioonist, luua tugevamaid sidemeid ja aluseid koostööks ning katsuda rammu laskeosavuses.

Tallinnast lahkusime reedel, 29. aug., õhtuse Riia kiirrongiga meie riigiisade poolt lahkesti kasutada antud II klassi erivagunis. Vaksalis oli ära saatmas kogukas pere kaitseliidu juhtivaid tegelasi, naiskodukaitse liikmeid, sõpru ja tuttavaid. Kella osut näitab 18.35. Ülilpealiku k. t. kolonel Maide soovib virgutavatel sõnadel edu ja õnne. Naistelt igale rinda kodumaa lilli ja soe käepigistus. Kõlab jaamaülema komando „ära-sõit“ ja juba väljume heas meeleolus, saadetud ilusast ilmast ja mahajääjate julgustavaist käeviipeist, pealinnast.

Suuremates jaamades koguneb laskureid juure. Varsti sobib elav jutt. On ju koos vana tuttav pere, kes nii sageli juba on võistelnud oma sisemaistel võistlustel külge külje kõrval. Ja ainet jutuks juba jätkub. Säärase koguka meeskonna juures ei puudu muidugi ka oma naljahambadki. Ei pane tähelegi, kui ilm juba on pimenenud ja kesköö käes. Laskurid poevad aegsasti põhku. Kella 2 paiku öösel läbistame piiri. Tolliga sekeldusi ei ole. Väikest ja lõbusat nalja sünnitab passide revisjon. Selgub, et paaril mehel passid küll on olemas, aga need pole seesugused, nagu neid tänapäev tarvitatakse. Üks sõber, kes suure rutuga passi koju unustanud, püüab raskesti magada, aga seaduse silm on halastamatult kohusetruu, kuid siiski mitte karm. Pääseme kõik edasi.

Hommikul oleme Riias. Jaamas on vastas Läti kaitseliidu peastaabi ja Riia maakonna polgu esindajad, naiskodukaitse lilledega, orkester, aukompanii, meie kohalik konsul hr. Mölder ja kaitseväge esindaja major Masing.

Pärast ametlikku vastuvõtu tseremooniat, ülisõbra-

likke vastastikuseid tervitusi ja üldpildistust asetatakse laskurid kolme suure omnibusse ja sõidutatakse Riia mereranda korterisse. Meie ametlik delegatsioon jäi Riiga. Hommikune kohv oli Riia polgu majandusülema dr. Gudže külalissõbralikus kodus. Kohvilauas, millest võtsid osa ka Läti naiskodukaitse esindajad esinase proua Vanagsiga eesotsas, oli võimalus mõtteid vahetada mõlemate maade kaitseliidu mees- kui ka naisorganisatsioonide kohta, mis, nagu selgus ja teada, taotlevad ühiseid ülesandeid, kuid sisekorralduselt on mitmeti lahkuminevad. Alludes meist erinevalt siseministrile — kui sisekaitse ülemale — on kaitseliit ja naiskodukaitse Lätis ainult maal, organiseeritud maakondade kaupa polkudeks. Linnades teda ei ole. Erand on Riig, kus on olemas 1 siderühm ja selle juures 50-liikmeline naiskodukaitse jaoskond. Polguülematena toimivad siseministri määramisel palgata oma otsekoheste ametikohuste täitmise kõrval maakonnaülemad (meie politseiprefektid). Samuti on ka kõik teised ametmehed mitte valitavad, vaid määratavad. Sõjalise õppuse eest hoolitsevad kaitseväest igasse polku juure komandeeritud üks ohvitser-instruktor. Peale selle on iga polgu kantseleis minimaalne staat palgalisi ametnikke. Rahalist toetust saadakse osalt riigilt, kuid tuntuim osa hangitakse seltskonnalt. Väeliikidena on peaaegselt jala- ja ratsavägi. Viimasel ajal on asutud ka eriväeliikide formeerimisele. Rõõmustavaks nähteks — mida meil kahjuks veel ei ole — on, et kõik kaitseliidu liikmed — mehed kui ka naised — on erandita vormiriides.

Naiskodukaitse on Lätis veel kujunemisajajärgus ja väikesearvuline, selle juures aga visa ja südi — nagu meil oli võimalus järgnevail päevadel teda töö juures näha. Esialgne põhikiri ja tööalad on küll kindlaks määratud, kuid terve organisatsioon on veel ühtlustamata. Vormiriidetud on ühtlane: must peakate märgiga, valge rahvusmustriga väljaõmmeldud bluus ja mustjas-sinine seelik. Ühes kahtlens vaid — kuna see vorm paistab nagu liiga tänavrietusena, kas ta ka töö juures on küllalt praktiline, nagu ta seda on meie ja Soome naiskodukaitsjail.

Pärast kohvi tegime Riia polgu ülema hr. Tikmanise saatel ametlikud visiidid Läti kaitseliidu ülemale

kolonel Praulsi, kes alles hiljuti sellele kohale asunud, meie saadikule hr. minister Virgole ja tutvusime nende kaitseliidu staapide korralduse ja ruumidega. Võtnud einet V. Vörmani pargis, sõitsime Riist 37 kilomeetrit mererannal asuvasse suvituskohta Aserisse, kus meie laskurid kahte suvilasse olid korterisse paigutatud.

Koht oli suurepärase. Otsekohe pljaaži äärel. Mõlemad majad dekoreeritud rohelisega, läbi põimitud rahvusvärvidega. Sissesõidul auvärv. Iga mehe jaoks eraldi voodi pesuga. Kahe maja vahel haljal murul söögilaud, mille ümber virgalt askeldasid Läti lotad. Supelväimalus ja lasketiir on käepärast. Ja kõigele sellele lisaks vaikne ümbrus ja naaberrahva hoolitsev külalislahkus.

Mehed olid parajasti treeninglaskmiselt tagasi tulemas. Ühine lõuna. Pärast lõunat aetasime end lõplikult korterisse ja tegime vajalised korraldused järgmiseks — võistluspäevaks. Supeldi ja tutvuti ümbrusega ning vesteldi omavahel ja perenaistega. Öhtusöögil üllatas Läti peastaap meid pimedat tulekul filmi „Laõplesis“ demonstreerimisega.

Film „Laõplesis“ kujutab Latvija heitlust oma vabaduse eest ja iseseisvuse ning vabaduse saabumist. Sisukas ja ülevaatlik — annab ta episoodide kaupa välismaalastele kujuka pildi ja on oma maal võimsaks propagandavahendiks. Säärased meil, kahjuks, ei ole.

Järgmisel hommikul kell 08.27 kõlas Aserist 1 kilomeeter Šloki poole asuval kohaliku kaitseliidu pataljoni laskerajal esimene maavõistluse lask. Laskerada oli hea. Ümberringi mets. Tagaseinaks mägi. Näitajate blindaaž (varjend) oli korralik ja ruumikas. Samuti laskekohad ja märklaud. Laskekoha taga varjualune puhveti ja vihma ning liigpäikese eest varjumise jaoks. Ilm hea. Tuult mitte raasugi. Päike paistis kogu aeg peaaegu seljatagant.

Lasksid korraga 6 lätlast ja 6 eestlast. Alul vedasid lätlased, sest meie esimene vahetus moodustus nõrgemaist (muidugi võrreldes teistega) laskureist. Kuid siis hakkasid meie mehed vedama ja tegid seda lõpuni.

Kell 18.32 oli maavõistlus läbi. Laskurid jäid veel kohale muljeid vahetama, kuna „armuline vahekoht“, nagu kohtunikke laskeplatsil nimetati, ruttas koju üldkokkuvõtteid tegema. Siinkohal ei saa jätta ütle mata kiitust ja tänu Läti naiskodukaitsele, kes ligi 12-tunnilise laskepäeva jooksul laskerajal olijaid otse eeskujuliku hoolega toitmis ning maiustuste ja paberossidega kostitas.

Kui mehed laskerajalt koju jõudsid, oli kohus otsuse juba teinud. Kummagi maa 24 laskurit eraldati 4 halvemat ehk, nagu laskurid naljatoonil ise ütlesid, „kaka-duud“, ja arvati 20 parema saavutused kokku, mis gruppidega Eestile andis 4262 silma, Lätile 3759 silma. Sellega oli Eesti ülekaal 503 silma. Kaotus ei tulnud lätlastele nähtavasti ootamatult. Üks nende juhtivaist tegelastest tunnistas avameelselt, et nende lasketasapind üldiselt meie omast on tunduvalt madalam. Ka ei ole vate nende püsside juures lubatud teha täiendusi ja sihiku juures muudatusi — nagu see on meil — varem, kui mõni nädal enne võistlusi. Teatavad — muidugi võistlustingimustes lubatud — täiendused relva juures on aga iga laskuri individuaalseist omadustest tingitult otse vajalised, nagu selles oleme võinud veenduda oma sisemaistel võistlustel. Seepärast tundus Läti rahvusmeeskond just nagu vähe sisselastuna ja nende keskmine tagajärg 30 lasu juures küünis 190—200 silmani, mis võrdub meie laskurgrupi viimaste meeste saavutustele. Omandasime mõlemad rändauhindad ja 16 parimale üksiklaskurile korraldava maa — seekord Läti — poolt väljapandud isiklikest auhindadest — 13. Esikohale tuli pealik Julius Trumm — 236 silmaga. Teisele kohale pealik Balduin Tramberg — 234 s. Mõlemad Tallinna malevast. Kolmanda koha päris Läti aizsarg Adolfs Zvaguls 234 silmaga.

Võistluspäeva õhtul olime pärast õhtueinet kõik palutud Majorenhofi tuletõrje poolt korraldatud banketile ja peole, kus viibisime lõbusas ja sõbralikus koosviibi-

mises külalislahkete tuletõrjajatega, kelle hulgast paljud ise olid aizsargid, ja nende peovõõraste keskel kuni hilja õöni.

Järgmisel päeval leidsid aset Aseris — samal laske- tiirul, kus eelpäeval maadevõistlusi — Riia polgu ja Tallinna maleva vahelised võistlused punkti- ja lahing- laskmises. Need võistlused olid sedapuhku järjekorras juba teised. Läänud aastal peeti neid esmakordselt Tallinnas, kus võitis Tallinna malev. Ka Riias suutsid tallinlased end panna maksma ja võiduloorberid tuua koju. Mõlemad — nii Tallinn kui ka Riig — näitasid tagajärgedelt tublisti edasiarengut. Tallinn saavutas 12 mehega — iga mees 20 lasu lamades käelt — 2057 silma (*1940) Riia 1846 (1810) silma vastu. Ei ole siinkohal üleliigne ära märkida, et Tallinna maleva grupp ületas isegi läinud Helsingi-Tallinna malevate vahelistel võistlustel — samadel tingimustel — Helsingi grupi poolt ülesseatud võitja grupi parima tagajärje. Üksiklaskureist tuli esikohale aizsarg Majors — Riig — 177 s., teisele malevlane Fritz Schütz — Tallinn — 176 silmaga. Lahinglaskmise võitis Tallinna maleva vanameister instruktor lipnik Heinrich Silber.

Võistluste lõpul oli Aseris auhindade väljaagamine Läti kaitseliidu ülema polkovnik Praulsi poolt. Au- hinnad — niihästi Läti kui ka Eesti poolt — olid nägusad ja väärtuslikud. Peeti vastastikku sooje tervitus- kõnesid, lasti elada mõlemaid maid, nende kaitseliite ja võitjaid ja annetati vastastikuseid mälestusesemeid. Läti poolt kinnitati kõigile rinda kaunid mälestus-rinna- märgid mõlemate maade rahvusvärvidega. Lõpuks tä- nas kolonel Pinka Läti aizsarge ja kodukaitset ülisõb- ralikku vastuvõtu eest ja andis kaitseliidu ülema nimel üle kutse tuleval aastal tulla võistlemale Eestisse.

Aktuse lõppedes lõunatasime üheskoos elavas jutu- ajamises hoolikate perenaiste poolt kaetud rohke lõuna- laua juures. Sellele järgnes lõpu ilusale idüllilisele ka- hepäevasele elule Riia mererannas. Sõitsime omnibus- tel Riiga ja aetasime oma vagunis.

Õhtupoolikul oli näha rohkesti meie laskureid Riia vaatamisväärsed kohti külastamas ja poodides mäles- tus-sisseoste tegemas. Enne ärasõitu andis Läti kaitseliidu peastaap lahkumiskonkerti Hotel Centralis. Ära- saatmine jaamas oli ülisõbralik ja meeleoluvõendav. Tundus, nagu lahkukes ühtlane perekond, kes nende lihi- date päevadega oli nagu kokku kasvanud. Kuni Läti Valgani sõitsid meiega kaasa Läti kaitseliidu instrukto- rid kpt. Rasmans ja v. leitn. Senka. Aeg kadus niisama kiiresti ja lõbusasti nagu sinnaõidulgi. Läti Valgas südamlilikud jumalagaajatud saatjatega ja juba jõudsi- megi piirile. Jälle kodumaa! —

Eesti Valgas üllatas meid Valga maleva pealik ma- jor Hiiob orkestriga ja naiskodukaitse lilledega. Tänu!

Teel lahkusid provintsimalevate mehed. 2. sept. hommikuks olime Tallinnas. Jaamas vastas samad meile head soovivad ja armastavad inimesed, kes ära- sõidulgi siit. Kuid neile lisaks veel palju teisi. Or- kester ja aukompanii. Ja lilli — punetav meri. Vastastikused südamest tulevaid tervitused ja õnnesoovid.

Muljed maadevõistlusest ja Riia päevadest jäid kõige paremad. Olgu ei et sel aastal võitsime ülekaal- lult, ei tohi me olla liiga uhked ja usakad. See oli järjekordne õppetund ja laskurite distsipliini, eneseva- litsemise ning iseteadvuse kasvatuse võimalus mõlemaile maadele. Omandasime õpiseid ja kirjutasime mõnegi kasuliku kogemuse kõrva taha. Laskesport Eestis on viimasel ajal hakanud näitama üldist tõusu oma saavu- tustelt ja laialist harrastust. Oleme mõnes osas jõud- mas juba rahvusvahelisele tasapinnale. Ei tohiks olla kaugel aeg, mil meiegi rahvusvärvid rahvusvahelistel ülemaalistel laskevõistlustel peaksid lehvima võidumastis. Eldusi meil selleks on. Peame vaid kasutama ära iga edasiarendava ja kontrolli teostava juhtumi. Ja selles osas täitsid viimased maavõistlused igas osas nende peale pandud ootused ja lootused.

A. Tr.

* Klambreis läinud aasta tagajärjed.

„Kui püüad kõigest väest, saad üle igast mäest“

ütleb vanasõna. Püüdlikkus on sageli tähtsam kui kõik anded. Loidus ja ükskõiksus ei eelda kunagi edu. Laiskus, ükskõik mis alal, on inimese suurim vaenlane.

Meie kõigi eesmärgiks on leida õnne. Aga kui sageli me ei liiguta sõrmegi selle võitmiseks. Ometi, meie oleme õnnelikud, kui seda ise usume. Oleme kõike, mida mõtleme, et oleme. Usk võib teha imet, suuri asju, ainult kui meil on seda usku! Igal juhtumil on võimalik seda usku, õnne tingimust ja eeldust, endas kasvatada.

Igäüks meist teab, et langeme sageli meeleollu, mispuhul harilikult öeldakse: meie ei tea, mis meil on, me ei leia mingit põhjust äkiliseks meeleolu languseks ja meie teadvus ei suuda seda äkilist meid vallanud nukrust millegagi seletada.

Niisugused meeleolud põhjenevad mõnesuguseil tõekspidemil, muljeil, mis on juurdunud meie alateadvuses, kust nad tungivad aegajalt esile, ilma et jõuaksime selgusele, miks ja kuidas. Need on meie kujutlusvõime meie teadvusele selgitamatud mõjud.

Mõnigi vaene kurat, kellest võidakse arvata, et tal pole selleks mingit põhjust, tunneb end õnnelikuna ja hästi, tema temperament ja tema kujutlusvõime, mis võivad olla peamiselt harjutuste produktid, loovad temas, ilma et ta oleks selles ise selgusel, õnnetunde. Teine, saatusest kõige heaga rikkalikult õnnistatud, kellest võidakse mõelda, et tal on kõik põhjused olla rõõmus ja õnnelik, on vastuoksa tusane ja norus, ainult, et ta mõnesuguste meeleolude põhjusel, võib-olla aastatepikkusest harjumusest, oma kogu kujutlusvõime on uputanud süngesse pildesse, vajudes ise sealjuures ikka sügavamale ja sügavamale tuska.

Kes on harjunud vaatlema oma ligemisi lahti silmi, tunneb kindlasti mõndki rõõmsameelset, päikeselist inimest, kes tunneb rõõmu oma elust, kelle töö on edurohke, kes täidab rõõmuga oma kohustusi, täis tegevusiha, tervist ja õnne.

Aga ka teistlaadi inimesist tunneb igäüks mõnd. Sünged inimesed, kes tunnevad end alati õnnetuna, kellele on iga töö piinaks, iga kohustus — märtüürimiks. Inimesed, kes haletsevad ja kahetsevad oma elu, on alati haiged ja alati õnnetud.

Kui erinev kummagi sisemine olemus ka on, see on pärit neil kui ka kõigil inimesil nende kujutlusmaailmast.

Kuna rõõmsameelne alateadlikult hoiab endast kõik eemal, mis võiks kitsendada tema elurõõmu ja -maitsmist, valvab nukrutseja samal ajal alateadlikult otse armukadedusega selle üle, et temalt aga ta kannatustest ja valust ei läheks midagi kaotsi. Elamused ja sündmused, millest üks oskab ammutada rõõmu ja rahuldust, tähendavad teisele ainult kannatust ja kuribust.

Meie aga oleme, mida kujutleme, et oleme.

Kui meile midagi esmakordselt ja võib-olla ainult

mõnesuguse juhuse tõttu erilisel õnnestus, tuleme võib-olla mõttele, et omame asja erakordse sobivuse, välja paistva talendi. Selle juhusliku õnnestumise tagajärjeks võib nüüd olla, et pühendume sellele alale, olgu küsimuses kas siis mõni kutseline töö, sport, muusika, maali- või luulekunst, erilise agarusega saavutades sel alal tõepoolest tähelepandavat edu. Mõnegi kunstniku elutee on saanud alguse just nimetatud juhusest ja mõnigi suur leiutus või saavutus on oma olemasolu eest tänu võlgu samale juhuslikule juhtumile.

Seejuures on muidugi ükskõik, kas endale talenti selle juhusliku edu tagajärjena ise kujutleme või teevad seda teised.

Mida intensiivsemalt kujutlen endale sobivust milleski, seda kergemini ja seda sagedamini on mu ettevõtteis edu. Viimane aga kõvendab omakord minu kujutlusjõudu. Niisuguseist vastastikuseist mõjutustist kasvab lõpuks virtuositeet.

On selge, et ma samuti kui oma sobivust võin kujutella endale oma ebasobivust. Juhuslik nurjumine ettevõttes on viinud juba mõnegi idee, et ta midagi ei suuda, et tal kõik ebaõnnestub ja läheb viltu. See idee areneb tema kujutluses edasi. Järgmine kord asub ta asja juure juba kindlas ootuses, et see nurjub, ja kui ta seda ootab, siis see nurjubki.

Nii võib juhtuda, et keegi ühe juhusliku nurjumise tõttu, kui ta liiaks koormab sellega oma kujutlust, tõesti midagi enam õieti ei suudagi, muutub tõeliselt õnnetuks olevuseks, kes on endaga ja kogu maailmaga riius ja kurdab oma saatust, aimamata, et ta on selle ise endale loonud.

Niiviisi võib üksainus kujutus, ilma et seda aimame, kujundada kogu meie elu meile õnnistuseks või needuseks.

Me kõik tunneme inimesi, kellest harilikult öeldakse, et neil on tugev tahtejõud. Need on sageli inimesed nõrga kehaehitusega ja võib-olla haiglased. Sellele vaatamata täidavad paljud neist oma kutselisi või seltskondlikke kohustusi energiaga, missugust neilt ei ootaks. Nad ütlevad endale otsustavalt: „Selle pean saatma täide“ või „sinna lähen!“ Nad kujutlevad endale tungivalt, kuidas nad lahendavad asja või võtavad osa etendusest, peost või seltskondlikust õhtust. Nad kujutlevad endale soovitud sihti täie innuga, mõtlevad ainult eelseisvale, aga mitte enam oma kannatustele. Uued kujutlused suruvad eest ära kujutlused raskusist. Ja selles meeleolus viivad nad täide, mis nad võtsid ette. Igatahes pärast ettevõtet, pärast pingutust tunnevad nad end kahekordselt väsinuna. Aga ka võib-olla ainult, et nad seda nii mõtlevad, öeldes ehk: selle pingutuse järele olen veel nõrgem kui enne. Ja kuna nad nii arvavad, sünnibki vastavalt.

Need kui ka teised inimesed peaksid õppima mõjutama oma kujutlusjõudu kestvalt oma enda kasuks. Sest õnnetunne ja rahuldus, tervis ja rõõm, aga ka te-

gevusvõime ja edu arenevad meie sügavamast sisemisest kujutluste ja ideede maailmast, samuti kui nukrus ja tusk.

Kes seda on mõistnud, sel on käes võti, kuidas oma saatust ise juhtida.

Kuidas aga mõjutada end teadlikult?

Kui olete seni tähelepanelikult lugenud ja võrrelnud öeldut oma enda tõekspidamiste ja kogemustega, siis te mäletate, et ka teie olete näinud, et mõni inimene end väärade kujutluste tõttu on muutnud otse erakuks. Kuigi te varemalt küsimusega pole kunagi tegeleenud, leiata nüüd, et vähemalt „midagi seesugust on olemas“. Mida rohkem aga asjast mõtlete, seda enam tunnustate, et ka teie kujutlusjõud tähendab teie elu põhitooni, et ta ka valitseb teie kogu elu.

Katkestamatult mõjutavad mitmesugused muljed, nagu juhus neid sünnitab, meie kujutluste maailma. Kõigi nende mõjutluste summa aga määrab meie arengu, teeb meid selleks, mis me oleme.

Kui see aga on nii, tarvitseme ebateadlikke ja juhuslikke mõjutusi vaid arendada tahtliku ja teadliku plaanikindlusega.

Te võite end tulevikus ise mõjutada, kirjutada oma olemisele ja oma arenemisele ise ette suuna. Te võite oma tundeile ja oma tööle ja isegi teatud määral oma kehalisele seisukorrale avaldada teile õnnistuslikku mõju.

See kõlab ju liialdusena, aga kui seda endale küllalt intensiivselt kujutlete, nii et see kandub üle teie alateadvusse, siis õpite peagi, kuidas kaob muremeel, kurbus muutub rõõmuks. Te õpite oma kujutlusjõu kaudu tõstma oma tegevusvõimet, viima seda täiuseni, tõrjuma ära kohmetust, teile isegi õnnestub mõjutada orgaanilisi nähteid, näiteks vaigistada verejooksu, ohjeldada valu... Uskuge ainult!

Oleme juba kõnelnud, kuidas meie alateadvus meie teadmata täiendab, mida oma sügavaimas sisemuses püüame või tunneme. Nii siis, kui mõtleme õige intensiivselt mingisugusele asjale, mingisugusele eesmärgile, õhutame sellega oma alateadvust kaastööle. Seisab see eesmärk saavutatavuse piires, siis saavutame ta kõige kindlamini.

Kui te olete mingisugusel põhjusel halvas tujus, koondage oma mõtted, ja korra ke poolvaljusti ja veenvalt: „Olen rõõmus!“

Kui te sealjuures ei mõtle millelegi muule, vaid kogu oma mõttejõu pühendate rõõmsuse kujutlusele, märkate peagi meeoleolu tõusu.

Sisendage endale: olen rõõmus!

Kui teile esimene katse ei õnnestu, ärge muutuge kannatamatuks. Olete teinud midagi vääralt või teie tähelepanu polnud küllalt kontsentreeritud, proovige veel kord ja seni, kuni katse õnnestub. Teie püsivus taarub end kindlasti.

Kui teile see esimene väike katse õnnestub, kordate sarnaseid endasuggestioone kasvava eduga.

Kes näiteks kannatab unetuse all, võib uinuda, kui ta kümme kuni kakskümmend korda endale sõnab: „Ma uinun!“

Tähtis on, et seejuures ei mõeldaks millelegi muule. Igasugused kõrvalmõtted on keeldud. Sest siis te võite endale kujutella, et see ei aita, ja suggereerida end vastupidiselt.

Samuti võidakse vähendada hamba- ja peavalu ja seda isegi kaotada. Tarvis ainult täpsalt täita eeltoodud ettekirjutusi vaimlisest isoleerimisest, koondada mõtted ainult ühele ja korrata:

„See möödub!“

Ka halbu harjumusi võib sel teel kaotada, kui võetakse ette sisendada endale vastupidist.

Kordame veel kord, inimene, kes kannab alati süngeid mõtteid peas, jääb alati süngeks, inimene ilma iseteadvuseta, kes end kunagi ei usalda, on alati saamatu ja vilets; kuid inimene, kes, vastuoksa, endale sõnab:

„Maa maailm on ilus!“

„Olen õnnelik!“

„Olen rõõmus ja terve!“

„Tunnen rõõmu elust!“ — see inimene veedab ka rõõmsalt elu. Inimene, kes on täis sisemist hoogu, oma kujutlusjõu tõttu on iseteadev ja usub endasse, võidakse ka edu nii töös kui ettevõtteski.

Inimene on, mida ta endale kujutleb, et ta on, rõõmus või nukker, õnnelik või õnnetu, osav või saamatu. Tema sisemine inimene kujuneb ta kujutluste kohaselt.

Tean, need sõnad julgustavad, aga alles siis, kui olete mõnd aega katsunud oma siseelu tähendatud viisil mõjutada; alles siis näete nende pingutuste õnnistust.

Kui teie seisate tähtsa ülesande ees, mille õnnestumisest teil palju oleneb, ei või te kõhelda ega närvitse, teie ei või mõelda raskustele, sest kui te palju tegelete raskuste kujutlusega, saavad need hiiglasuurteks, ja ülesanne muutub teile üle jõu. Teile on ainult lubatav mõelda:

„Saan sellega toime!“

Te võidate kindlasti peagi rahu ja usaldust ja viite ülesande kergesti täide.

Proovige seda endasuggestiooni ja harjutage seda! See osutab teile suurt abi kõigis elu olukorras.

Kujutlusjõudu ei või vahetada tahtejõuga.

Kui kujutlusjõud satub vastollu tahtega, jääb viimane alati alla.

Meie kõik tunneme ameteis tublisid ja edukaid isikuid, kellele kõik õnnestub, ja saamatuid, kes parima tahte juures midagi ei suuda.

Kui me lähemalt vaatleme, näeme peagi, et tugev võlgneb oma tubliduse ja edu eest oma iseteadvusele tänu. Ta on veendunud oma võimises ja oma edus, ja sügaval tema kujutluses juurdub ta tubliduse teadvus.

Ja ta on see, mis ta endast arvab — osav ja võimas.

Ja kõhkleja, saamatu nõrkus põhjeneb samuti tema kujutlusel. Ta kannab kurbi mõtteid, et ta midagi ei suuda, süngeid arvamisi, et talle kunagi midagi ei õnnestu. Ja kõik sünnibki, nagu ta kujutleb.

Ei või väsida kordamast:

Kujutle — ja sa saavutad, mida kujutled! Usu vaid!

H. Schwarzji järgi.

JUMERA.

Säält, kun kulgeman Jumera
 kujul vibu on kumera,
 kuni, kun Såde saadab vett,
 oli vaid mets ja mets ja mets.
 Oli siin Metsapoole maa,
 nagu see pidiigi olema —
 hundipalu ja karulaan,
 inimene kun haruldan,
 loom seda vabam ja kodusem
 ürgsena ürgsen loodusen:
 pesitses linnuparvi puin,
 äll jooksis nudipäid, sarvikuid
 hirvi ja põtru. Tätsas päts
 jalalt jalale — täts ja täts,
 vahel vägevvalt hümahtas,
 puin ei raksus ja rümahtas,
 oravaid oksilt varises,
 pakilt laiali parises.
 Vägevad olid metsad need,
 hundid säält hannaõga mõõtnud teed,
 rebased radu poetand,
 salakäikusid soetand,
 kaevanud läbi kingud ja mäed,
 ei oleks paiku, kun peita pääd,
 ei oleks redu, kun puhata heik,
 kui oli lõppenud rõõvireik.
 Elas inimenigi sellal kui loom,
 kellega sağeli piirid tal koon:
 rõõvis ja põgenes, peitis end.
 Oli ta pağan või ristivend,
 igal oma suu poole kiskus käpp,
 teisele süüdistajal näitas näpp.
 Vastast sai sellalgi hurjutet:
 „Ennäe nüüd toda nurjatut,
 ennäe, rahvas, kõik ennatut,
 põlgab kes valgust ja vennastust,
 süda kel paheden paadunud,
 aeg teda karista saabunud.“
 Teine pool vastan ei tukkunud,
 polnud ka suu pääle kukkunud,
 lõppes neil sõnade rohm ja rähm,
 seletas õigused käsikähm,
 algas neil rünnak ja vasturünd,
 päädelõikus ja ihukünd,
 kirgeden küpses verepõld,
 nõrgema kanda jäi verevõlg.
 Inimsuğu kui metsik laan,
 vend on vennale verekaan,
 inimen omasarnase soeks,
 sağeli seadus ja õigus toeks.
 Ent liiga ette tiikus jutt,
 vahele tuli mitut muud,
 meid ainult huvitab Jumera mets,

kõik tema pere ja kuningas päts.
 Mida nad kuulavad, kikis kõrv,
 käpp mõnel suun kui lapsel sõrm,
 miks mõnel aramal turrin karv,
 miks põdral seljale lastud sary,
 janesel jooksuks tõstet jalõ,
 tihniku tağaneb hirve-salk?
 Vaadake teraselt: liğineb jõuk —
 amb, oda, kilp ja harjaslõug,
 turjal tõlgendab noolekott,
 peon mõnel naeltega okastei nõit,
 teisel ahinõ või viskelinõ,
 kiire käik nagu põgeneks lind.
 Taamal midaigi tãrahtas,
 kiir kuskilt vastu sãrahtas.
 Haa, säält liğineb teinegi jõuk,
 ons loosama või teine lõug?
 Osalt kui oleks ja osalt kui ei:
 muisi nagu neid, muisti kindlasti
 muid —
 valgehammeseid, padaspäid.
 Tağaajamin paras käib:
 Eesilaste malev, Võnnu teelt
 tulev, kãrmesti tağaneb eest,
 reetlik Kaupo ja rüütlite jõuk
 kimbutab teda õhisel nõul,
 näib — vaja panna vaid põial
 pääl'...
 Äkisti nagu nõiaväel
 eelmised lahingukorda sääit,
 küljest ja tağaniki Eesti väed,
 „Tarapita“, müriseb hüüd,
 juudas ja kain, tulge tapelgem
 nüüd.
 Kãrmesti haarab vaprate ring,
 muutund on kassi-hiire mänõ,
 valguna tabab kãttemaks,
 ah, kes vaid hingega pääseda
 saaks!
 Palav on tapluspãeva hõõõ,
 raiub tapper ja niidab mõõk,
 virutab vägev sõjanui
 rauaga pudruks liha ja luid,
 odad nobedalt nõelavad,
 nooled sääskina sõeluvad,
 nopivad elusid siit ja säält
 nagu lillesid vainu päält.
 Piiratu tapluse kãrinan
 nagu meitskult, keda nãriman
 tuhat peni. Küll vihağa
 siit ja säält rabab kihvağa,
 ent ei päästa see lahti neist,
 lanõegu mõniigi lõhkikist,

suurdub veel kallaletunõgi raev,
 veritõhi kuni süda-kaev,
 välja hingat kuni viimne hõnõ,
 katki rebitud elulõnõ.
 Siis vast vaibub kirgede torm,
 peatub äsjane ründai morn,
 silman verdunõn mõitetu pilk,
 tule ei meele võiduilk;
 küll pärast karjuvad need,
 kes pole nuusufand vereteed.
 Surma ahneli õğiman lõug,
 sulab liivi ja saksa jõuk,
 päästa ei risi ega kaiise raud,
 eesilase käsi kui surmav taud
 murrab vahvad vahvade reast,
 õitsevad elud noorte seast.
 Surnuid ei loeta — liig palju neid,
 vähe on jãanud elavaid,
 ainuke mõte: saaks viia hingõ,
 aaga ei kaike surmarinõ,
 kuni on viimne pannud pää,
 vangin vähesed ellujãand.
 Ent keda laanepadrikun nãen,
 kuidas too rebane lõksust
 lãind —
 Kaupo-Juudas? Kõik vähe loeb,
 ãranãrit et käpp tal — poeg,
 väimees — kihv ei tal välja kist,
 korraldaõge tağaajamist!
 Kaupota, vennad, võit pole võit,
 saak pole saak.

See veel pole kõik:
 miks pole vangin ka Jeeriko?
 Kaupoga kokkunõõritud,
 kummaõgi selga raiut rist
 väãriks küll enam hõiskamist.
 Jãrele neil kohe kannu pääl,
 Võndu, Võndu — pärisvõit on
 sääll!
 Edasi Riiga ja merre papp,
 merre viimsemõgi sabarakk,
 kantsidel, mida leiata sääll,
 kivi ärge jãike kivi pääl;
 kui on selline saadud võit,
 siis vast lõppegu sõjasõit.
 Kõigele lanõenud ajatolm,
 muistisele kerkinud mälestuskalm,
 vaikinud võitja ja võidetu suu,
 kõdunend õhe kui teise luu.
 Oleme teisi nüüd pãevi nãind,
 võtjana Võnnun ja Riianõgi kãind,
 õnn on kui kõikuv pilliroõg,
 painutab tuul teda, veab veevoõg.

Naiskodukaitse Sakalamaa ringkonna Viljandi linna jaoskonna juhatus. Vasakult: H. Joonson, A. Rühko, E. Oskar, M. Kaur ja A. Simon (esinaine).

Naiskodukaitse Viljandi linna jaoskond viie-aastane.

1925. a. 10. sept. kutsus tolaegne Sakala maleva pealik major Oiderman kokku ärksamaid Viljandi nais-tegelasi kaitseliidu linna malevkonna juure naisosakonna moodustamiseks. Koos oli 23 nais-tegelast. Jaoskonna esinaiseks valiti koosolijate poolt pr. H. Varik, juha-tuse liikmeiks proudad A. Simon, A. Kokk, H. Lauri ja E. Vares.

Tahe töötada kaitseliidu aadete kohaselt oli kõi-gil uue jaoskonna liikmeil kui ka juhatusel; milles sei-sab töö, kuidas töötada — seda ei teatud. Jaotati liik-meskond toitlus-, sanitar- ja varustusrühmaks, kuna propaganda teostamine pandi E. Oskarile. Elati päe-vast päeva täites malevkonna hädalisi vajadusi toitlus-tuse, sanitar- ja varustuse muretsemise alal. Eriti palju tööd andsid kaitseliidu peod.

1927. a. sügisel, mil ilmus naiskodukaitse põhikiri, said selgemaks tegevuse sihid ja eesmärgid, ning töö muutus sihikindlamaks ja energilisemaks.

1927. a. 6. okt. valitakse ühingu uue esinaine prl. E. Oskar, ka juhatusesse muutub. Peale pr. Si-moni valitakse juhatus tervikuna uus. Sinna saavad proudad Depman, Joonson ja Rühko.

Koostatakse kindel töökava. Kaitseliidu üksuse teenistuse kõrval otsustatakse rakendada ka rahvuskul-tuurilisele tööle.

1927./28. tegevushooaja kestes korraldatakse jõulu-puu, missugune annab 221 senti ülejääki.

See raha osutubki esimeseks hambarahaks iseseis-vas kassas.

29. I 1928 korraldatakse suur loterii. Eeltööd lo-teriiks kestavad tööhütutena kogu sügise ja talve. Et tööhütud oleksid huvitavamad, peetakse aeg-ajalt ka referaate. Kõneldakse meie muistsest iseseis-vusajast, rahvariideist, rahvuslikest käsitöist jne. Öhu-tatakse rahvariiete kandmist ja tööhütutel valmistab suur hulk liikmeid endale rahvariietena pluusi, tanu

või pärja. Ühiselt tellitakse „Kodukäsitööst“ 40 komp-lekti seelikuriit. Märtsis korraldatakse rahvatantsude kursus. Viimane on mõeldud peamiselt kevadel kavat-setud rahvapeo tegelaste ettevalmistamiseks.

Vabariigi aastapäeval korraldatakse vastavasisu-line pidu. Mai lõpul on naiskodukaitse korraldusel suur rahvapidu. Kavas on muistne eesti pulm ja rahvatantsud ning esinemine muistseil mänguriistadel.

Kõik ülaltoodud ettevõtted õnnestuvad nii ettekan-deilt kui ka aineliselt.

Suve jooksul tuleb korduvalt toitlustada kaitse-liidu üksust ja maleva külalisi, sportlasi, laskureid jne.

Sügisene hooaeg algab suurema hõõrumisega kait-seliidu üksuse ja malevkonna vahel. Malevkond on ka-hel eelmisel aastal korraldanud sügisel suurema peo „kaitseliidu laada“ nime all. „Kaitseliidu laadal“ on müüdnud ohtralt alkoholilisi jooke. Käesoleval aastal ütleb naiskodukaitse jaoskond enda kategooriliselt lahti kaasa aitamast alkoholiga pidustuste korraldami-sest. Üksikud liikmed nõuavad, et peokuulutusel peab olema tähendatud, et peol ei müüda alkoholilisi jooke.

Mehed on alul õige ägedad, lõppeks lepitakse kokku, nii et kogu peo korraldab naiskodukaitse jaoskond, kuna sissetulek tervelt saab malevkonnale.

Oktoobri lõpul korraldatakse kinnine perekonna-õhtu. Kaitseliitlasi perekondadega võtab perekonna-õhtust rohkesti osa, meeolelu on sellele vaatamata, et alkohol puudub, kõigil hea. Sobitatakse „laada-tüli“ lõplik lepitus.

Jõulupuu korraldatakse nii, et kogu kava täidavad kaitseliidu ja naiskodukaitse lapsed. 4—10-aastased mu-dilased kannavad ette muinasmängu „Jõuluõhtul met-sas“, võimleavad ja deklameerivad. Aastapäeval kor-raldatakse jällegi pidu, märtsis loterii, maleva 5. aas-tapäeval kantakse vabaõhu-etendusena ette Sophie Vardi „Ilopuha“ ja korraldatakse rahvapidu.

Sügisene laada korraldamine läheb juba märksa libedamini, ehk küll veel mõnelt poolt kostavad meeste-hääled alkoholi kasuks.

Uutest algatustest on 1929./30. a. tegevushooajal kursuste korraldamine liikmetele. Kursusi korraldatakse 5 — 4 majapidamiskursust ja 1 mänguasjade valmistamise kursust. 3. jaanuaril on Jaani kirikus kontsert-jumalateenistus. Kaitseliidu üksuse ja maleva teenistuses on toitlusrühm õige sagedasti.

Praegu on jaoskonna töö kujunenud välja juba täiesti kavakindlalt. Sügisel korraldatakse maleva huvides pidu ja kinnine perekonnaõhtu, lastele detsembris jõulupuu, jaanuaris loterii, 3. jaan. kontsert-jumalateenistus, 24. veebruaril kontsert, maikuu keskel rahvapidu.

Jaoskonnal on oma laulukoor ja rahvatantsude ja rütmilise võimlemise rühm.

1928. a. 1. jaan. on jaoskonnal olnud iseseisvast jaoskonna kassast läbi kantud sissetulekuid Kr. 5.359.92, kulusid — Kr. 5.346.08. Inventari on muretsetud Kr. 1.055.21, malevkonnale mitmesugust varustust Kr. 235.60, malevat toetati spordiplatsile kioski ehitamisel

Kr. 250.00, maleva spordiklubi toetati Kr. 100.00. Peale selle on vähemate summadega toetatud kohalikku lastekaitse ühingut ja tiisikuse vastu võitlemise seltsi.

Jaoskonnal on endal vajaline inventar nõude ja laudlinade näol, oma klaver ja maleval on muretsetud aknaeesriided, pühkimisrätikud, pesunõud, peegel jne.

Praegu on jaoskonnal 98 liiget, kellest 50% on aktiivsed, 25% vähem aktiivsed ja 25% loiid oma tegevuses.

Juhatuses töötavad praegu: esinaine pr. A. Simon, sekretär pr. A. Rühko, esinaine abi prl. M. Kaur, laekur pr. H. Joonson, ametita juhatusel prl. E. Oskar. 5-aastase tegevuse kestes on jaoskonna peaülesandeks olnud kaitseliidu üksuste abiteenistus toitluse ja sanitaaralal. Pidude eesmärk ei olnud ainult sissetulekute hankimine, vaid taoteldi ka rahvuskultuurilisi eesmärke.

Tõise rahuldustundega võib jaoskond sammuda üle 5. aasta läve 6. tegevusaastasse. Jaoskond kavatab seda sammu mälestada piduliku koosolekuga ja kontsertballiga.

E. —ar.

Kaitseliidu Tallinna maleva lasketiiru avamine.

(Vaata tänase numbriga kaanepilt)

Pühapäev, 7. september, kujunes suurpäevaks Tallinna malevale ja eriti maleva laskurperele. Nimelt avati pidulikult uus maleva lasketiir ja õnnistati lasketiiru maja.

Ligi kuus aastat on olnud malev sunnitud laskeharjutusi ja laskevõistlusi pidama kaitseväge lasketiirudel. Peamiselt kasutati kv. üh. õppeasutuste lasketiire Tondil ja Valdeki laskeväljal, kus seni aset on leidnud kõik suuremad laskevõistlused. Kuid need laskeväljad ei suutnud rahuldada maleva nõudeid, selleks olid nad liiga kitsad ja liiga primitiivse sisseseadega. Nii näiteks mahtus Tondil 300 mtr. pealt korraga laskma ainult 13 laskurit, 200 mtr. pealt ainult 8 laskurit ja 100 mtr. pealt ainult 5 laskurit. Samuti võttis väga palju aega näitamine, kus näitajad olid sunnitud märklaudade ees edasi-tagasi jooksma. Loomulik, et sarnaste kitsaste olude juures ei olnud võimalik malevlastele küllaldasel määral laskeharjutusi pidada.

Suuremateks võistlusteks kasutati Valdeki laskevälja, kuhu küll korraga kuni 80 laskurit laskma mahtus, kuid näitamiseks oli seal püsti häda — näitajatele olid kaevetud koopad liivasse ja kogu laskmise aja pidid näitajad pool kõveras kükitama, et siis jälle märklaudade juure ja tagasi joosta.

Kõik see mõjutas maleva juhatusel uue lasketiiru ehitusele asuma, et saada üle sarnasest raskest olukorrast. Mitmel korral peeti Tallinna linnavalitsusega läbirääkimisi tarvilise maa-ala saamiseks linna sisse, kuhu alul kavatseti lasketiiru ehitada, kuid linnavalitsus ei leidnud olevat võimaliku lubada lasketiiru ehitada linna sisse, kuna see hädaohlikuks oleks võinud saada linna kodanikele.

Lõppeks lubati maa-ala Mustamäe alla liivalagendikule, kust malevale 18 aastaks rendile anti 31 ha 6958,63 ruutmtr. suurune maa-ala, kuhu malev oma uut lasketiiru hakkas ehitama. Vastava plaani ja eelarve seadis kokku ja võttis ehituse juhatusel enda peale kapten J. Pedaja Pioneer-pataljonist, keda maleval sel puhul komandeeris Soome tutvuma sealsete moodsate lasketiirudega.

Esialgsete kavatsuste järgi pidi ehitatama lasketiirud 100, 200, 300, 400 ja 600 mtr. pealt laskmiseks, missugune töö eelarve järgi pidi maksma minema üle 15 miljoni senti. 1928. a. suvel algasidki uue lasketiiru

ehitustööd, millest suurema osa kujutas kaitsevõimude ehitamine ja betoonvarjendite tegemine näitajate jaoks. Kuna maleval eelarve korras nii suurt krediiti ei saanud, alustati ehitust teedeministeeriumi lahel vastutulekul talvel hädaabitöölistega, missuguste tööde arvel seni on kulutatud 62.936,55 krooni, peale selle riigisummadest 40.444,66 krooni ja maleva erasummadest 598,57 krooni, kokku 103.979,78 krooni. Mõistagi, ei edene tööd hädaabitöölistega vajaliku kiirusega ja seepärast on ehituse kulud kaunis suureks paisunud, kuid selle eest on talvel tööd ja leiba saanud ligi 300 Nõmme linna töötajat.

Nüüd on töödega niikaugelt jõutud, et möödunud pühapäeval võidi lasketiir tarvitamiseks avada. Laskmist võib toimetada ühel ajal 100, 200 ja 300 mtr. pealt, kusjuures lasta saavad 100 mtr. pealt 45, 200 mtr. pealt 25 ja 300 mtr. pealt 45 laskurit. Näitamine sünnib alt varjendist, nii et iga laskuri jaoks on kaks märklauda, üks neist on ülal ja teine all. Samal ajal, kui ülal laskur üht märklauda tulistab, märgitakse ja kleebitakse all varjendis teine märklaud. See võimaldab suurt aja kokkuhoidu, laskmine sünnib palju kiiremini ja laskureil ei lähe aega ootamisega kaduma.

Kuna käesolevaks aastaks oli ette nähtud lasketiiru avamine ja tarvitusele võtmine, otsustas maleva juhatus lasketiirule ehitada oma maja, kus laskurid halva ilmaga varju võivad leida, pärast laskmist püsse puhastada jne. Samuti asub majas ka lasketiiru vahi korter.

Maja ehitus algas käesoleval suvel ja läks maksma kogusummas 13.480,92 krooni.

Uue lasketiiru avamisega algab uus ajajärk Tallinna maleva laskurite peres, avanevad uued ja paremad võimalused oma laskeosavuse tõstmiseks ja võib loota, et maleva laskurid ka tulevikus esikohale püsima jäävad kogu meie kaitseliidu peres. Seda tänu maleva juhatusel energilisele tööle, kelle algatusel läks korda uut ja moodsat lasketiiru ehitada. Saagu uus lasketiir meie pealinna laskurite-perele armsaks kooskõimise kohaks, kus iga mees oma silma teravust ja käe kindlust võib arendada. Kui igast kaitseliitlasest on saanud tubli laskur, siis on uus lasketiir oma ülesande täitnud hilgavalt.

— sk.

OSKAR STUDE, Tallinnas.

EKSPEDITSIIONI ÄRI.

Asutatud 1882.

Raudtee amelik speditsoon. Korrastus — Inkasso — Kinnitamine — Laevaagendid. — Oma puksiirid ja laod raudtee ühendusega.

Osakonnad: Pärnus, Pühavaimu 8, Tartus, Jaani 24, Valgas, Maleva 1, Viljandis, Lossi 8, Narvas, Kiriku 22, Võrus, Jüri 13-B, Põltsamaal, Lossi 15.

Telegr. aadress igas kohas: „STUDEOS“.

Toimetusele saadetud kirjandus.

J. ja P. Parikas: Eesti. II täiendatud väljaanne.

Äsja on ilmunud see raamat teises väljaandes. See on raamat, mis peaks leiduma iga haritud eestlase laual, igas raamatukogus, igas lugemistoas, igas koolis. Mitusada kaunimat Eesti maastikku, pilte Eesti elust ja olust, tähtsamaist riigi- ja seltskonnategelastist on kogunud igast Eesti maanurgast siia kokku vendade Parikaste usinus ja lakkamatu hool. Tekst neljas keeles (Eesti, Prantsuse, Inglise ja Saksa) võimaldab ta tarvitamist välismaalastele. See on parimaks meie visiitkaardiks neile pihkupistmiseks. Heal paberil, suure maitserikkusega kirjastatud teos rahuldab isegi kõige erandlikumad nõuded hea koguteose suhtes. Seda kätte võttes ja seda lehitsedes tundub näppudes meeldiv kodi, mis ei taha enam anda mahti ta kõrvalepanemiseks. Olgu mainitud siin meie hiljuti maamulda varisenud vanema kirjaniku hinnang selle raamatu I väljaande kohta „Päevalehes“ nr. 263, 1923. a.

„... Aga mul oli mõttes täna ühest teisest raamatust rääkida, mäherdust kavatses välja anda E. Kirjand. Selts ja pole sellega toime saanud 10 aasta jooksul. Haridusministeerium pole sellega toime saanud 5 aasta jooksul. Ja nüüd on sellega kui ka teksti poolest vähemal, aga piltide poolest suurepärasel kombel toime saanud üksainus inimesepaar, vennaksed Parikas'ed. See on see tore teos Eesti üle, nimega „Eesti“, piibli kaustas, kriidipaberil, üle 330 pildiga. Kui nüüd leiduks igas vallas üks jõukas mees, kes tahaks oma nime vallakooli ajaloo surematuks teha ja kingiks koolile selle raamatu — oh teie õnnelikud koolilapsed siis! Siis võiks kooliõpetaja, kui tahab, „gukk-kasti“ teha, kui ei taha, kodumaa-tunnis lastele ka ilma gukk-kastita neid pilte näidata ja lastel oleks kohe — paremini väikeste ekskursioonide kaudu — suurepärase aimdus sellest: „Eesti ja mis seal sees“.

Tiibuse Jaak.“

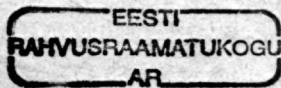
Need meie lugupeetud, manalasse varisenud kõigile armastusväärse kirjaniku sõnad on palju rohkem veel maksavad raamatu II väljaande kohta, kuna see mitmeti, nii sisu kui ka välimuse suhtes, ületab esimese. Seepärast, kes tahab oma raha eest saada midagi tõsiselt väärtuslikku ja kaunist, see ei jäta käimast Tiibuse Jaagu sõnade järele ja muretseb oma lähemale koolile, „Noorte kotkaste“ lugemislauale, kaitseliidu või naiskodukaitse kodu ruumidesse selle ilusa teose ning teise eksemplari veel lisaks iseendale Eestiga tutvumiseks ja puhkustundide naudinguks.

V. Neggo.

Relvtehnilised. algmõisted. I osa 48 joonisega, 104 lhk. Hind Kr. 1.10. Kokku saadnud kapten M. Grosberg, kaitseväe ühendatud õppeasutiste relvurohvitser.

Nimetatud käsiraamat on tarviline igale laskurile ja laskmist juhatajale, praktilise käsituse ja sisu mitmekesisuse tõttu võib teda soovitada kõigile kaitseliitlastele. Raamat on saadaval kaitseliidu peastaabi juures asuvast „Kaitseliitlaste poest“.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2.

Male.

Toimetaja A. Burmeister.

Inglise avang.

Mängitud San Remo rahvusvahelisel turniiril 1929. a.

Valged. Mustad.

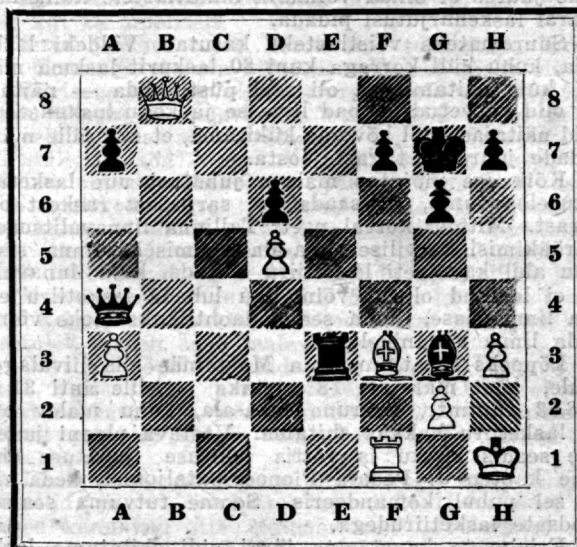
R. Grau.

Dr. A. Aljehin.

1. c2—c4, Rg8—f6, 2. a2—a3, c7—c5, 3. e2—e3, e7—e5, 4. d2—d4, e5d4, 5. e3:d4, c5:d4, 6. Bg1—f3, Rb8—c6, 7. Rf3:d4, Of8—c5, 8. Rd4—b3 Oc5—b6, 9. Rb1—c3, 0—0, 10. Of1—e2, d7—d6, 11. 0—0, Oc8—e6, 12. Rc3—d5, Oe6:d5, 13. c4:d5, Rc6—e7, 14. Oe2—f3, Ld8—d7, 15. Oc1—g5, Ld7—f5, 16. Og5:f6, Lf5:f6, 17. Rb3—d2, Va8—c8, 18. Ld1—b3, Re7—f5, 19. Lb3—d3? (Õige on 19. Oe4, Rd4, 20. Ld3), 19., Lf6:b2!, 20. Ld3:f5, Lb2:d2, 21. Lf5—d7, Vf8—d8, 22. Ld7:b7, Vc8—c7, 23. Lb7—a6, Vc7—c2, 24. Kg1—h1, g7—g6, 25. La6—a, Vf8—c8, 26. Va1—d1, Vc2—c1, 27. La4—d7, Ld2—f, 28. Ld7—b5, Vc1:d1, 29. Vf1:d1, Ob6:f2, 30. Lb5—e, Lf4—h4, 31. Le2—a6, Vc8—d8, 32. La6—b7, Of2—g3, 33. h2—h3, Lb4—a4, 34. Lb7—b2, Vd8—e8, 35. Vd1—b1, Ve8—e3, 36. Lb2—b8+, Kg8—g7, 37. Vb1—f1.

Seis pärast 37. valgete sammu:

Mustad.

Valged.

Ve3:f3!, 38. g2:f3, La4—c2. Valged andsid alla.